

శ్రీరస్తు.

శ్రీ పశ్చిమకర్మ పరబ్రహ్మణేనమః.

ధీ ర జ న మ నో వి రా జి త ము
శ్రీ వి శ్వ క ర్మ శ త క ము

గ్రంథకర్తలు :-

- 1 తెనాలి రామలింగకవి.
- 2 బండారు పల్లె రామకృష్ణకవి.

తెనాలి కాపరస్తుడు వాడపల్లి గున్నయ్యగారి
తృతీయ పుత్రుడు

ఆయుర్వేదవైద్య:- లింగరాజుచే
ముద్రింపించి ప్రకటింపబడియె.

— ౧౩౪౭ —

1928.

వెల 0—8—0

②

1

1

శ్రీరస్తు.

శ్రీ విశ్వకర్మ పరబ్రహ్మణేనమః.

ధీ ర జ న మ నో వి హా జి త ము
శ్రీ వి శ్వ క ర్మ శ త క ము

గ్రంథకర్తలు :-

1 తె నా లి రా మ లింగ క వి.

2 బం డా రు ప ల్లె రా మ కృష్ణ క వి.

తెనాలి కాపరస్తుడు నాడపల్లి గున్నయ్యగారి

తృతీయ పుత్రుడు

ఆయుర్వేదవైద్య:- లింగ రాజు చే

ముద్రింపించి ప్రకటింపబడియె.

రజత ప్రెస్, తెనాలి.

1928.

వెల 0—8—0

80

ఈ గ్రంథమును రచించిన మహాకవి తెనాలి రామ
లింగకవి. విశ్వబ్రాహ్మణ వంశజుడు తానీషాయను మహమ్మ
దీయ ప్రభువునకు మంత్రులగు అక్కన్న మాదన్నలకు సమ
కాలికుడుగా గనబడుచున్నాడు. అయ్యది నిర్ధారణ మొన
ర్చుటకు దగిన యాధారములు గన్పట్టవు. ఇంతకు బూర్వము
శ్రీకృష్ణరాయల యాస్థాన కవులలో నొక తెనాలి రామలింగ
కవి గలఁడను విషయము సర్వజన విదితమే! ఆమహా కవియు
గూడ నీవంశములోనివాఁడే. యనుటకు గొన్ని నిదర్శనము
లిప్పటికిని నావంశస్థుల దగ్గరనుండు అముద్రిత గ్రంథ సాంప్ర
దాయమే ప్రబల సాక్ష్యమొసంగుచున్నది. ఈకవి వంశస్థు
లిప్పటికిని గుడివాడ దర్శి మొదలగు గ్రామముల యందు
కవితా ప్రసక్తి గలిగి యశమొందుచుండిరి. ఆనగా కవిత్వ
మీవంశ పరంపరానుగత దనుట వింతగా దోచదు.

ఇక్కవిత్వము మృదుమధుర శబ్దభూయిష్టమై ద్రాక్షా
పాకోప శోభితమై సంస్కృతాంధ్ర భాషాసంపదచే నలరారు
చున్నదనుట గర్వోక్తి కానేరదు. సమయానుకూల వర్ణనా
చాతుర్యముచే యదార్థమగుదేశచరిత్రను జక్కగ బోధ్యమగు
నట్లు వ్రాయుట కీతఁడు సర్వసమర్థుఁడనుటకు మనీషావంతులు
సందేహ మొందరు.

ఇది తనజాతికి సంబంధించిన చరిత్రయైనను తేనిపోని
క్రొత్తగాథలనుదెచ్చి పెట్టి చదువరుల కాయాసమున్నగల్పిం

చకయు, శత్రులగువారిని నిందాపాత్రులను జేయకయు
నిష్పక్షపాత బుద్ధితో దీనిని రచించి నాడనుట విరుద్ధముగాదు

నిశ్చయముగ నానుమరుఁ డాచరించిన మర్మార్గకృ
త్యమును విశ్వబ్రాహ్మణు లీదినమువరకును మరచునది గాదని
శిష్టక తప్పదు. ఇందలి కథావిషయ మెంతమాత్రమును యదా
ర్థమునకు దూరముకాదు. అమరునివంటి కుత్రిమమంత్రులుండిన
గాజ్యపరిపాలనా పద్ధతులుగాని, జాతి మతములుగాని తారు
మారుగాకుండ నుండుటకు వీలుండునా

విశ్వబ్రాహ్మణు లిప్పటికైనను పూర్వాన్నత్యమును
సంస్మరించుకొని సంఘము పునరుద్ధరింపఁబడవలయునను ప్రయ
త్నంబుల సల్పుటయందు సఫలీకృత మనోరథులై యిట్టి శిధిల
గ్రంథ ముద్రణకై పాటుపడి సంఘశ్రేయమును గాపాడెదరు
గాతయని సదా విశ్వకర్మభగవానుని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఇట్లు,

పండిత. వంతనాల వాగేశ్వరశాస్త్రి.

శ్రీవిరాడ్విశ్వకర్మణేనమః

ధీరజనమనోవిరాజితము

శా॥ శ్రీరమ్మాబ్జ కళావంస పదరా • జీవార్చనాసక్తులు
ద్వీరా మాధిప మార్కస ఘటన ప్రా • వీర్యాధికారుల్లహా
పారావారిగభీరులా శ్రీతిజన • వ్రాతావనుల్సంతతో
దారుల్మాదనయక క్షిణల్లలరుత • త్వజ్జానసంపూర్ణులై.

కం॥ అందను జన్మమూ మాదన
చందన మందారకీర్తి • సంశోభితుడై
పొందుగ నగజుగని యిం
పొందగదగురీతి బలెక్కు • నరువాక్యమున్.

తే॥గీ॥ వసుధ నగజ యెటుచంటి • వార్చికెనఁ
బూర్వ్యాధి పృథాదెట్టి • పుణ్యులకును
గీడొనర్పదలంచి యొ • క్కెడల నొక్కఁ
డొక్కఁడుదయిగాని పథియించు • నొరులవాడు.

కం॥ అక్క-న్న నీవు వినువాఁ
డిక్కరిణి తొరులఁ నంచి • యిహజన్మమునం
దొక్కని చేతిను మరణము
నిక్కంబుగ నొంగునెట్టి • నియతుండైనన్.

ప॥ అదియెట్లంటివేనిఁ బూర్వకాలంబునఁ గర్మకుండనువాడు
నిజనచివాగగణ్యుండైన యమరుదుర్బోధనఁకుఁ జెవులొడ్డి

విశ్వబ్రాహ్మణుల నందఱిని వధియించెనని కనకదుర్గ నంత
తమ్ముందనకు నిజస్వరూప దర్శనంబిచ్చుఁ గావున నొక్క
నాట్రేపత్యకుంబున నెఱిగించిన విధంబు విన్నవించెదనని
శివభక్తాగ్రగణ్యుండగు మాదన్న నిజాగ్రజుండగు నక్క
న్నతో నానందభరిత స్వాంతుండయి యిట్లనియె,

సీ॥ ప్రాకారసౌభాగ్ర ♦ పద్మరాగప్రభా

పటలారు చుంబితాం ♦ బరతలంబు

నరనవల్లవ పుష్ప ♦ సారసత్ఫలమహా

దవనీజయుతసదు ♦ ద్యానవనము

చంద్రకాంతోపల ♦ స్థాపితసోపాన

సంయుత విమలకా ♦ సారచయము

నకల వస్తువితాన ♦ సాంద్రశృంగారమం

దిరగణ నివసిత ♦ ద్విజకులంబు

గీ॥ గంధసిన్ధుండు దానసం ♦ కలితిగంధ

సింధుర విహార మతివిపు ♦ లేందు పుండ

రీక బాంధవ వీధులు ♦ వీక నెనఁగు

నిత్యసౌభాగ్యకరము ఫ ♦ గీంద్రపురము.

వ॥ ఆపురాధీశ్వరుఁడ,

ఉ॥ శ్రీవిలసిల్లు చోళనృప ♦ శేఖరుఁ డెంతయు భీతిరత్నగ

ర్భావలయంబు రాజ్యపరి ♦ పాలన నేయుచు సర్వభోగ భా

గ్యావహుఁడౌ విభుండగుచు ♦ గాఢభుజాంచితి హేతివిక్ర మో

ద్రావితశాత్రువుండగుచు ♦ రంజిలు చుండె గరంబు వేడుకన్.

వ॥ ఆప్రభువునకు విడ్డలనేకులు సంభవించియు, మృతులగుచుండి నందున,

చ॥ అతనియనుగు మంత్రియమ • రాఖ్యుడు పండిత సన్నుతుండు నం

చితమతికోశ కారకుడు • చిత్తమునం దొకనాడు భూవరుం డతుల్యకీర్తిశాలి కరు • గామృతవార్ధియటంచు నెంచి నం తరికిన పాయమయ్యెనని • తానొక చోడలపోసె నేర్పునన్.

ఉ॥ అయ్యెడరాజపత్నికి ర • యంబున గర్భముదోచెయానము ల్చయ్యసమత్తిదంతిగతి • చందములెకనుపట్టెనాతటం దొయ్యలిచన్మోనల్లులుపు • దోచెవడిన్నవ మాసపూరితం బయ్యెనుదేవాకాంతిపాలు • పారెమహాద్భుతమంచు నెంచగన్

కం॥ గర్భములో వసియించిన

యశ్చక్రబ్రభివింపజేసి • యందుననాజా

దుర్భరమగు చెరజమ్మియు

నిర్భయముగఁ బోవరమ్ము • నిఖలాధీశా.

వ॥ అనియిట్లు పుత్రమోహతి శయంబున భ్రాంతింపుచున్న యయ్యలివేణి నయ్యమరుండు సేరి మంత్రిపుంగవుండు గావున ధరావలయాధీశ్వరుండు వృద్ధుండయ్యెనేని సంతా నంబులేక యున్నయెడఁ బరరాజులంతి రణరంగంబునం జెనంగొని భూమి నాకమించుకొని నంకోషాతిశయంబున ఫణీంద్రపట్టణంబేలుచుండుదు రట్లయ్యెనేని దనపరాక్రమం

బెందుం బొడసూపదుగదా? యని యవ్వనితారత్నంబుతో
ముకుళితకరుండగుచు మాధురీరససంజనిత మృదుభాషణం
బుల నిట్లనియె,

ఉ॥ ఇన్సుహి నెంతవెంతజని • యించెనొకో తెలియంగగాదెయో
యమ్మ! మహర్షి వర్షుఁడొక • డద్భుతవృత్తినిటేగు వోసనుం
బిమ్మటఁజూచి నెమ్మదిని • బ్రేమదలిర్పఁగఁమాట సామెతన్
నమ్మతిఁబల్కెనత్యమని • సాధులవాక్యము రిత్తవోవునే.

మ॥ అదియెట్లన్నను దెల్పెదన్వినుముహ • రాసక్తితో నుర్నివై
నుదయంబైన సుతుండుజీవతుఁడుగా • కున్నస్సతీ రత్నమి
పొదవన్నేత్ర యుగంబుచర్కమునసం • యోగంబొనర్చిప్రసూ
తిఁ దగంజూడకయున్న నాశిశువు వృద్ధిం బొందుధీర్ఘాయువై

వ॥ అనియివ్యధంబున మునినాయకుండు తనకెఱింగించి యం
తర్హితుండయ్యె ననివివరించినవిని యాకంబుకఁతి యట్లైన
బుత్రుండు జీవతుండయ్యె నేనట్ల కానొనర్చెద ననుచు సం
తోషిత స్వాంతయై యుండె నంత,

చ॥ పొరలుముదంబుచే సకల • భూములలో గుణవృద్ధులైనయు
వృరులను బిల్వఁబంచి నచి • వాగ్రణి వైష్ణవదటాకషర్థము
న్విరివిగనిత్తునంచుఁదగు • బేరము సేయఁగ నూర్లనుండివే
దరలియటేగుదెంచియుచి • తంబుగఁబల్కిరివారలొప్పుగన్.

ఉ॥ ఓసచివాగ్రగణ్య! సుగుణోత్తమ! యోయనురాఖ్య! మాదిపే
రాసయెఱింగి యిమ్ముధన • మంతయు దేవరయాజ్ఞచేతవే

జేసెదమాకొలంకుపని ♦ శీఘ్రముగానని వారలంతహ
ర్షానమనిర్మలాత్ములయి యట్ల నచేయుచునుండిరందఱున్.

సీ॥ అంతనారాజకు ♦ లాగగణ్వునికూర్చి
కమలాక్షికిఁ బ్రసూతి ♦ సమయమయ్యె
ననుచు నాకలకంఠి ♦ యమగుండు మునుజెప్పఁ
గావినియున్నది ♦ గాన నతఁడు
చక్షుర్యగంబునఁ ♦ జర్కంబు సంఘించి
గర్భభారంబునఁ ♦ గాసినొందఁ
గాఃజూచిమంత్రిపుం ♦ గవుఁడు దా నఱిఁగించు
విధమొప్పఁ జేసెనా ♦ బినరుహాక్షి

గీ॥ యనుచు జెమ్మదిఁగుందుచు ♦ నమరుఁడార
సాకరమువేడ్కఁ జేయునా ♦ జనులయందు
నవ్యగుణవృద్ధులైన మా ♦ నవులఁజూచి
సరవిత్తోబల్కెనారువి ♦ స్మయమునొంద.

సీ॥ గుణవృద్ధులీరలు ♦ కోరినంతధనంబు
నొసంగదనవిప్రియం ♦ బెనఁగఁతుఁతీయుఁ
బలికిమీరున్నట్టి ♦ పల్లెలోవలనెల్లఁ
గాంతలివ్వుడు శీఘ్ర ♦ కాలమందుఁ
బ్రసవమాదురుగదా ♦ వెననుదయించిన
శిశువునొక్కనినాకు ♦ నొసఁగుమనిన
నబ్బరపడుచునా ♦ రనిరియోమంత్రిపుం
గవమీకుమాపట్టి ♦ కార్యమేమి

గీ॥ యన్నదాద్రేమదళుకొత్తఁ ♦ జిన్నవానిఁ
బెంచవలెనన్న మోహంబు ♦ మించెననుచు
నత్సముల్వల్కనాజను ♦ ల్పంభ్రమమనఁ
దెచ్చియిచ్చిననమరుండు ♦ తీవ్రపడుచు.

మ॥ పలికె స్వీజనులార! మీరుతనకీ ♦ పట్టెన్పషర్పించునా
పలుకెవ్వారలతోడనైనమనిగో ♦ భావించియూపట్టునం
దెలియుంజేసినఁ బ్రాణహనియగునం ♦ దేహంబురేదంచున
ల్లలితాస్యుండలు బాలుఁదోడ్కొనిచనె ♦ న్రాజాంగనన్దే
రఁగె.

మ॥ చనియాళలకునూడిగంపునకుల ♦ వ్వాడల్విచారించి సం
జనితామోదముమీరఁగాఁబిలిచిరా♦జాత్కాంగనారత్నమిం
పునగన్నస్మృతిఁబొందువానిమదివి ♦ చూర్తిగడంద్రోచిగు
ట్టుననీబాలుఁడెకలైనంచునటఁ ♦ బట్టిపట్టిపల్కుండనె.

మ॥ తదనంతరంబాపట్టి నొరులెరుఁగకుండ రహస్యంబుగా మది
నుంచవలెనని కొశకారుండు నివరించినముదితలు మదిఁ
బొదలు నంతసంబున నుండిరంత జనవల్లభ వనితామణి
మృతిబొందిన పిండముఁగీనిన పరిచారికాజనంబుసూచి యే
కాంతంబుగాఁ బరిహరించి చారువిగ్రహశోభాయుక్తమైన
శిశువునందుంచినఁ బిమ్మటఁ గనుకట్టుడించుకొని యా
రాజకాంత కవటంబదియని యెఱుంగక నిజంబకాదలంచి
వికసిత పదనారవిందయై నిరీక్షించి వాని నల్ల నల్లన వాస్త
కమలంబులంబట్టి యక్కునంజేర్చి చెక్కిలినొక్కుచు నమీ
పంబుననున్న సఖీజనంబులంజూచి యిట్లనియె॥

గీ॥ నాకుఁగల బిడ్డఁడెఁడె చు • దనసుగంధి
నాకుఁడోఁబుట్టునిఁడెయో • నలిననే త
నాకువిత్తంబునిఁడె ప • స్నగసువేణ
నాకుజీవంబు నీతఁడే • నాగయాన॥

వ॥ అనుచునటనుగడ నయావసరంబున స్వర్గముందు హితుల
వలన నడచి ని నందంబునొంది సమస్తభూసురా నీకపరి
గణంబులకుఁ బుష్కలధ్వవోత్సవంబున నవారధనం బొసం
గిన నంత

క॥ తొమ్మిదవ దినమునందును
సమ్మతి నిజపుత్రుఁడోడ • స్నానంబయ్యె
న్బిమ్మలఁ పడునొకటవ దివ
నమ్ముననారాజువివేచి • సభామపయ్యెడై ॥

గీ॥ పుత్రునకు నామకరణంబు • పాలుపుమీరఁ
జేయవలె నంచుఁ బెద్దలఁ • జేరఁబనిచి
హితుల బంధుల మంజుల • గుతుకమునను
భటుల రప్పించి సంతోష • భరితుడగుచు ॥

సీ॥ ఒకవంక సతులధీ • యుతమాసుగానిక
మొగివేద ఘోషము • లొనరఁజేయ
నొకచాయ భుజవిక్ర • మోద్ధూత రిపురాజ
బంధువులొజ్జన • మొందిమెరయ
నొకదారి వరభట • నికరముల్లనకీర్తి
సంతోష హృదయులై • సాగి పొగడ

నొకచోట భరత శా ♦ స్తోత్ర క్రమంబునఁ
జెలఁగి వేశ్యలు నాట్య ♦ ములనొనర్ప

గీ॥ రాజశేఖరుడతులవి ♦ భ్రాజమాన
మాక్తి కాశారకాంచన ♦ మయవినిర్మ
లాభరణ జాలభూషితుం ♦ డరుగుదెంచి
యరిది కూర్చుండె రత్నసిం ♦ హాసనమున

వ॥ అప్పుడయ్యలివేణి బాలుండుం దానును శుద్ధోదకస్నానం
బుఁ గావించి

సీ॥ నిడుద పెన్నెఱిగుంపుఁ ♦ దడియొత్తి చెంపకుఁ
గానున్న కొప్పు శృం ♦ గారపఱచి
బంగరుకాంతిచే ♦ సంగతంబగుచీని
చీనాంబరంబులు ♦ సెలగఁదాల్చి
నవరత్నమయభూష ♦ కావళుల్ధీరత
లలితాంగములయంద ♦ లంకరించి
కులుకు గుబ్బలమీఁద ♦ గుత్తంబుగా వింత
రంగుల పైతాణి ♦ రవికెఁ దొడగి

గీ॥ కంఠమున హారములు సక్క ♦ గాఢరింజి
బాలునకు గజ్జెలందియ ♦ ల్లాలితిముగ
వెననలంకార మొనరించి ♦ ముసుగువైచి
యడ్డముగఁ బట్టికొని వస్త్ర ♦ మమరవైచి ॥

గీ॥ చాకుపతకవృ ఖటిత శృం ♦ గారకటక
జనిత యుగయుగ రవములు ♦ చాలమ్రోయఁ

జేడియలఁగూడి యరుదెంచె ♦ నూడిగంపు
సతులు వింజామరంబుల ♦ వితతివీవ ॥

వ॥ ఇట్లువచ్చి పుత్రుని జకరకమలంబులఁ బెట్టికొని వనితా
రత్నంబు దుర్భరంబగు లజ్జాభరంబున జనలోకా ధీశ్వరు
వామభాగంబున నున్నత పీఠంబునం గూర్చున్న భూదేవ
వర్యులుభేరిమృదంగ శంఖతూర్వరవంబులు భోరుకొన రాజు
చేతిగణాధిపతికిఁ బూజలు సేయించి పుణ్యాహవాచనం
బులు గావించి, బంగారుపల్లెరంబున ముక్తాహారంబులునించి
రాజుచేతికి నామకరణంబు కొరకిచ్చిననతండు పరమాహ్లా
దాపాదిత హృదయుండై ॥

తే॥ వ్రాసెనారాజుమొక్తా ఫ ♦ లంబులందు
గర్వకాహ్వాయభూషర ♦ ఘనుఁడటంచు
నపుడు భూదేవులలరి శు ♦ భాక్షుతిములఁ
బొసఁగ నాశీర్వదించిరి ♦ పూర్ణులగుచు॥

క॥ ఇచ్చిరి మంగళహారతు
లచ్చెరువుగ సతులుగూడి ♦ హర్ష ముతో శుం
భచ్చతురతి రత్నమాలిడి
వచ్చిన రాజన్యబంధు ♦ వర్గముచూడన్॥

క॥ విడవన్యవితామణితో
సదయుండై రాజులేచి ♦ సకలధరాపా
తిధిహిత బంధుజనంబుల
నధికర సాన్నములఁ దృప్తి ♦ నందించియుఁకన్.

వ॥ రాజబంధు సచివ హితపౌరోహిత జనంబునకున్వేర్వేరఁ
దాంబూల చందన దామంబులు సమస్తవస్త్రభూషణం
బులు బహుమానంబు లొనంగి వీడ్కొల్పిన వారుఁ
బ్రమోదింపుచు నిజసివానంబులకుఁజని సుఖంబుండిరంత
కుమారుండు దినదినప్రవర్ధమానుండై బాల్యాతీతుండగుచు
శరశరాసనాద్యాయుధంబులఁ బట్టినేర్చి యుద్ధరంగ ప్రవీ
ణుండై యుండ నారాజశ్రేష్ఠుండొక్కనాఁడు॥

సీ॥ భూమండలంబునఁ ♦ బొలువారు దివ్యసు
క్షేత్రంబులెల్ల సు ♦ స్థిరముగాను
గనుగొంటిఁగానియా ♦ కనకగిరీంద్రంబుఁ
బొడగాననైతివి ♦ స్ఫూర్తినంచు
నెడఁదలపోసియ ♦ దెవరివల్లఁజూడఁ
గలుఁగునోయనినభఁ ♦ గలయఁజూచి
పండితోత్తములతోఁ ♦ బలికినఁ బ్రాజ్ఞత
వెలయువారెల్ల శ్రీ ♦ విశ్వకర్మ

తే॥ భూతలంబున నిజశిల్ప ♦ ముననుహేమ
పర్వతేంద్రంబు సకలసం ♦ పదలిఁజెలఁగ
నొనరసృజించినాడని ♦ యూహజేసి
పలికిరిట్లనితిదూఢి ♦ పాలుతోడ॥

తే॥ అరయనాపనితత్సగు ♦ కాఘ్యలయిన
వారివలనను చెలియంగ ♦ పచ్చుననుచు
విన్నవించినఁ జోళభూ ♦ విభుఁడుహర్ష
మొప్పగామదినిండు కొ ♦ ల్వుండియపుడు॥

తే॥ స్వర్ణకారులఁబిలిపించి ♦ నంభ్రమమునఁ
గనకశైలంబు శ్రీవిశ్వ ♦ కర్మసేసె
ననుచుసజ్జనులందఱు ♦ వినుతిసేతు
రణనినంతెతమీరల ♦ ట్లగుటఁజేసి ॥

కం॥ కాంచన భూధర మిపుడే
సంచితమతిఁ జూడవలయు ♦ నంచున్మదిలో
మించె స్వేడుక శిఖరో
దంచితి శైలంబువాసి ♦ తగఁ దెమ్మనినన్ ॥

వ॥ అంశనావిశ్వకర్మ కులార్గగణ్యులందఱు నంతరంగంబునం
గొంతతడవు చింతించి ॥

శా॥ వన్నెల్మీరఁ బటంబుపైఁ గళలు చెల్వారస్థుర ద్ద్రవ్యము
తృప్తిందందగఁ గూర్చిశాస్త్ర విధులంజేర్పించివిద్యజ్ఞనం
బెన్నన్యంగ సమేతమై యలరునా ♦ హేమాద్రి సింగారపుం
జిన్నెల్వా సిరిశిల్పకారకులుచే ♦ జిత్రక్రియా వైఖరిన్

ఆ॥ వె॥ వ్రాసి యెదుట నిల్చి ♦ గాజశేఖరుఁడును
చిత్రపటముఁ జూచి ♦ చిత్రమందు
హర్ష మొదవ విస్మి ♦ తాననుఁడై శిల్ప
కారకులను దాను ♦ గారవించి ॥

ఉ॥ వారలఁజూచి యిట్లనున ♦ వారకృప స్రవకారులారమీ
రేరి కళకృష్ణమైన పను ♦ లెల్లనొనర్తురుగాన నాకునే
దారిసేతైన మేరుగిరి ♦ తన్మహనీయ విలాసముల్దగం
గోరికమీరఁ జూపుఁడనఁ ♦ గొందఱువల్కిరిసమ్మదాత్ములై ॥

వ॥ ఓహూజన నాధాగ్రగణ్య భవదీయ హృదయంబున హాట
కాచల విలాసంబులు నేత్రపర్వంబుగాఁ గనుంగొను వేడ్క
లుదయించె నేనట్ల కాకయనుచుఁ బ్రయాణంబు కమ్మన
నారాజేంద్రుం డానందభరితుండై విశ్వబాహ్మణ కులాగ్ర
గణ్యులకు బహుమానంబు లొసంగి ।

కం॥ అయ్యెడజననాధాగణి
నెయ్యపుఁబుత్తునకుమేది ♦ నీభారముఁదాఁ
జయ్యననర్పణఁజేసియు
నయ్యమరునిశోడఁజెప్ప ♦ సతిక్రోధముచేకా॥

మ॥ అమరుండంతెసహింపలేకమునుదా ♦ నార్యప్రమోదంబుగా
నమరంబేర్పడఁజెప్పుచుండిభవదీ ♦ యఖ్యాతిలోకంబు నం
దమరంజేసెద సంతనంబొదన నా ♦ కాపేర్కీవీసద్వయం
బమలంబొకనకంబొసంగుడనగా ♦ హంకారచిత్తాబులై॥

కం॥ ననుగనుఁగొనిరథకారులు
పెనఁగొనుక్రోధంబుతోడ ♦ బెదరించిరిసి
వొనరించుటేమిమాకుల
ఘనమిలజనులనుసృజించు ♦ ఘనుల మెకామే॥

వ॥ అనియిట్లు నన్నీసడించిన శిల్పకారకులకునాయనుమతి వడ
యక రాజుబహుమానంబొసంగెఁ గావునభూరమణపంచా
నన సంభవుల మదంబడంచెద మదీయసామర్థ్యంబించుక
చూచెదరుగాక యనిమరుఁడు చిత్తంబునందలపోయు
చున్న యసంతరంబున నరేంద్రుండువారిఁ బదునల్లురఁ

దోడ్కొని శుభసూచకంబులెదుర్కొన నాత్మీయపట్టణ
ద్యారంబువెడలి॥

సీ॥ నాలతమాలర ♦ నాలహింతాలపు
న్నాగజంబీరవ ♦ నాళిగడచి
గండకభల్లూక ♦ కంఠీరవవ్యాఘ్రు
యుతభీకరాటపు ♦ లుత్తరించి
గంభీరమాధుర్వ ♦ జృంభిత రసపూర
వననదీ నివహము ♦ ల్వరునదాటి
బకచక్ర వాకనం ♦ బంధమూ కాసార
సముదయంబుల వేగ ♦ సరణిదాటి

తే॥ నరవి నొకచోట పాదప ♦ చ్ఛాయ లందు
మాగ్గ విశ్రాంతులైయుండి ♦ మధురచూత
ఫలములను జాలదృప్తిని ♦ జడసి నడచి
గిరుల, జూచుచు నారాజు ♦ తరలి చనియె

మ॥ కనియెనాజని జాగ్రభాగమునఁదా ♦ ఖద్యోతినోప్పారున్న
ర్చనమాత్రంబునజంతుజాలములఁబా ♦ మాణస్వరూపంబులం
దనరంజేసి మహిమాగదీప్తి నలువం ♦ దన్మూరి గర్జారవం
బునఁజెల్వారుశిలానది స్థనమన ♦ స్ఫూర్తిన్మహాశ్చర్యఁడై॥

మ॥ తనతోడంజను దెంచువారిఁగనిమో ♦ దంబందుచుంబల్కెనా
జననాథాగ్రణివి స్థితాస్యఁడయివా ♦ క్షాతుర్యయుక్తంబుగా
ఘనవాహాన్వయ జన్ములార! వినరే ♦ గంభీరనిర్ఘోషముల్
మునుపెప్పట్టున నైనఁజూచెదరెత ♦ న్నూర్తిన్విచిత్రంబుగఁ॥

వ॥ అనినవిని పౌరుషేయ బ్రాహ్మణుండొక్కరుం డాశ్చర్యం
బుగా నన్నరేంద్రునితో నిట్లనియె॥

క॥ ఇదిస్వర్ణనమాత్రంబు నఁ
గదిసినసంచారమెడల • ఘనశిలరూపం
బొదవించు శిలానదియవుఁ
గుదురుగ దాటంగవశమె • కువలయనాథా॥

వ॥ అనిన రాజిట్లనియె

క॥ కోరికమీర మేరుగిరి • కూటముజూపెదమంచు నన్నునీ
దారికిఁదెచ్చిరాలనది • దాటనసాధ్యమనంగ న్నర్తమా?
గారవమొప్పనీనది సు • ఖంబుగదాట నుసాయమెద్దియో
మీరుదలంచి చూడుఁడనఁమిక్కి లిచింతనుబొందిరంతటన్॥

వ॥ ఇవిధంబున నావిశ్వబ్రాహ్మణ కులరత్నంబులు పదునలు
గురుఁ గొంతెడవు చింతించి నమఁగఁ దామాత్మగతంబున
మనకులదైవంబగు కాళికాంబుబాద్ధించిన మనోరథ ఫలం
బీడేరెడునని నిర్మలజలపూరంబగు పద్మాకరంబున స్నాన
సంధ్యా నుష్ఠానంబులుగావించి కరకమలంబులు మస్తకం
బునఁగీలించి యిట్లు స్తుతించిరి.

దండకము: - శ్రీమన్మహాకారరేఖా సముజ్జంభితాశాంత
విభాజమానా ! జగన్మోహినీ శాతదంభోలి భృత్కుంభికుంభస్థ
లోద్యత్ప్రభాయుక్త వృత్తస్తనీ శుభ్రసత్ఫుల్ల పంకేరుహక్షీ
కళాపూర్ణ శుభ్రాంశుసారాననా కృష్ణజీమూతకేశీ మదో
న్మత్తసారంగయానా సుధామాఘరీ యుక్తబింశాధరీ శంఖ

చక్కాసి కోదండ పాశాంకుశాంచ నృహహస్త సంభావ్యమానా
 మహాత్కామయాపీ । ఇటన్నీకటాక్షాం చలంబుల్లగం జూపి
 మమ్మొక్క తీరంబువేడేర్చు దుర్గా భవానీ మడానీ । మముం
 బోవ పూర్వంబుతాగాద్రీకూటంబునందొక్క నాడొప్పుమీ
 రంగబృందార కుల్తావసుల్సిద్ధ విద్యాధరేంద్రుల్లగంగొల్వ శం
 భుండునున్నీవు బేరొలగంబుడి గీర్వాణులంబుచి మాయద్దరం
 మన్ను ద్రూపదిరేఖాలాసంబులింపారువారెన్నోచెప్పడన్నంత
 నానిర్దేశంబు చిత్తంబులో విశ్వకర్మకు స్తుతంపంగ నావిశ్వ
 నాధుండు గాలోచితాదర్శనుల నిష్కలించి భృత్యావళుట్టి
 తేగాను దాపించి మీమోల నిల్పినిచ్చితోంబుగాజూచి సం
 తోషముబొంది యువ్వేళ శంభు డాహూ! విశ్వకర్మా!
 నినున్నెచ్చితిం గోకల్పీర్చెద స్వేక్షమన్నంత నాలోకనాధుండు
 కోపించినాకీయ నీమెతెరాయన్న మృత్యుంజయుండల్లి నీవంశ
 మందట్టి పంతుంబువాడెక్కడంబుట్టియన్యాలయంబుల్పదాకాచి
 జీవించురంచువ్వడి న్నామాయంగ నావిశ్వనిర్మాణం దీశాను
 దాజూచి పల్కె న్భూనీశ ! మమ్మింత దుర్మార్గతింబల్కెదా
 గానసీకిప్పుడే జేయుగాంగేయ సదృశషణంబుల్లన న్రాకదుష్ట
 స్వరూపంబులే నీకలంకార మాగాతి యన్నంతట నీకరాకార
 ముం బూనియా భర్గుడా విశ్వకర్మస్ఫురత్పాద పద్మంబుల
 న్నాగ్రిలవిశ్వేశు డాతీయ మాస్తంబులంబట్టి వేగంబు నన్లేపి
 యీరూపమున్నీ వె బ్రహ్మంబుగాదంచు నాశిభు దీవింప సం
 తోష వారాశిలో దేలనీవప్పుడో విశ్వరక్షా! భవ ద్వంశ జాతా
 లినేనెప్పుడు న్బోతునంచు న్వరంబిచ్చితో । గానసీమాట

సత్యంబు గానిల్చి మమ్మేలుమో కాళికాంబా! నమస్తే! నమస్తే
నమస్తేనమః॥

తే॥ గీ॥ అని వినుతినేయఁ గృపపుట్టి ♦ యఖిలలోక
జనినియగు కాళికాంబని ♦ జస్వరూప
మింపు దళుకొత్తఁబూని బ్ర ♦ హ్మేంద్రముఖ్య
దివిజకోటులు గొలువనా ♦ దేశ మొందె ॥

వ॥ ఇట్లు ప్రత్యక్షంబయి నిలిచి కాళికాదేవివారి నందఱిఁగూ
క్షవీక్షణంబుల నిరీక్షించి యనంతరంబ॥

ఉ॥ మెచ్చితి నేమికావలెను ♦ మిక్కిలిగాఁదగ వేడుకొన్న నే
నిచ్చెదఁదృష్టి గావరము ♦ లెల్ల ఘనంబుగ నన్నవారుశుం
భచ్ఛతురోక్తి నిట్లనిరి. ♦ పావనమైన సువర్ణ పర్వతిం
బచ్చెరువందఁ జూపిమము ♦ హాయిగఁబంపవే కాళికాంబికా

క॥ అని వేడుకొన్నఁ గాళిక
ఘనవాహన కులజులార ♦ కనకాద్రమదీన్
బెనకొన్న ప్రేమజూపెద
వినయంబున యంబుభక్తి ♦ వేమరుఁ బ్రబలన్

ఉ॥ ఇక్కడనుండి చూడవలె ♦ నీవలనొక్కడు గుంచిచూడఁగా
నక్కడనే యదృశ్యమగు ♦ హృదయ శైలమటంచు దేవినా
నక్కడమంది వారలతి ♦ హర్షముతోడుతఁ బల్కిరయ్యెడ
నొక్కొక్కచు నిందెచూచెదము ♦ ముందట చూపఁగదమ్మ
కాళికా॥

శు॥ అనినవిని కాళికాదేవి మదీయసామర్థ్యంబున మీకు నంద
టికిని లేపుసూర్యోదయకాలంబున మేరుగిరి విలాసంబులు
గనుంగొనఁజేసెదనని యంతర్ధానమైన నావిశ్వభూసురులం
దరునానంద భరితస్వాంతులై రాజునివసించిన వనంబుఁజేరి॥

క॥ నరనాథ మనఃపవచ్చిన
షరకార్యము నఫలమయ్యె ♦ వగవఁగనేలా
యరమర లేడిక లేపటి
యరుణోదయ సమయమానను ♦ హాటక శిఖరికా ॥

క॥ కనుగొందమనుచుఁ బల్కిన
వినిచోళ నరేంద్రుఁడమిత ♦ విభ్రమమును దృ
ప్తిని బడియు శియనమొందెను
బనివడి వారంత నిద్రఁ ♦ బడసిరి వేడ్కన్

గీ॥ ఇట్లు శయనించి చోళన ♦ రేంద్రుతోడ
లాలితంబుగ వారుషః ♦ కాలమునను
లేచి శాసారతోయము ♦ ల్పాచియందు
స్నాన సంధ్యాదికములెల్ల ♦ సరవిదీర్చి

వ॥ నరనాయకుని దోడ్కొని తొలుతఁ గాళికాదేవి వ్రత్య
క్షంబయిన శుద్ధస్థలంబునకుం జనిన నక్కాళికాదేవి
ముప్పదిరెండు యోజనములయున్నతంబునం తియంబువీస్తీ
ర్ణంబును గలిగి దానియందుఁ బుష్పిత ఫలిత నానావిధ
మహీరుహ నదోహంబులును శుకపిక చక్రవాకబక
మరాళవిహంగ కదంబనివసిత నిర్మలామృత నరోవరంబు

లుంగల జాంబూనదాద్రి చూపంబునుబూని దేదీవ్యమాన
యైకనుపట్టిన రాజేంద్రుండు గనుంగొని॥

ఉ॥ కన్నులకింపుగాఁ గనిను ♦ ఖాంబుధిఁదేలి నరేంద్రుఁడిట్ల నె
న్నన్నన విశ్వకర్మకుల ♦ మండిత భూషణులార! మీరునా,
కున్నమనోరథం బొనరఁ ♦ గూర్చితిరిత్తరి గానఁ నాడఁ బే
ర్చిన్నరలోక దైవములు ♦ మీరలటంచుదలంచిమెచ్చుచున్॥

గీ॥ స్వర్ణకారక వరులార ♦ సరవినాదు
కోర్కె లీడేరె నికనుండఁ ♦ గూడదనుచుఁ
బట్టణం బెట్టులున్నదో ♦ బాలుపాలు
చేసివచ్చితి మఱియయ్యె ♦ వానరములు॥

వ॥ అనుచుఁజోళ పార్ధిపుండు రథకారులతో మరలిచనుదెంచు
చున్నంత నిక్కడరాజుకుమారుఁడు దననగరమ్ముననున్న
స్వర్ణకారకులను రావించి కిరీటంబొండు నిర్మించి తెమ్మన్న
వారలందరు సంతోషంబునఁ గురువింద వ్రజమాక్తిక మరక
తేంద్ర నీలవైడూర్య పుష్కరాగ విద్రుమ గోమేధిక నవ
రత్న ఖచితంబగు మకుటుంబు నిర్మాణంబొనర్చి తెచ్చి
యిచ్చిన నృపసుతుండు సంతోషభరితుండయి సభాస్థానం
బున నునిచియమరునిం బిలువఁబనిచిన నమరుండంతయు
విని వీరినుక్కడగింప నిదినమయంబని తలంచుచున్న నాతని
జనని విని యిట్లనియె॥

సీ॥ ఆత్మజ నీవుము ♦ న్నమరంబుఁ జెప్పచో
స్వర్ణకారులతోడ ♦ నిర్ణయముగఁ

గలహించి దూషింప • గడగఁగ వక్త్రంబు
 నను గీటుంబులు • మునుజనించి
 దుర్గంధ మొదవఁగాఁ • దోడ్తోడఁ జెప్పిన
 విని వీశర్వకర్మను • వినతిసేయ
 నతని సత్కృపచేతి • సదివాయ సుఖముండి
 తత్కుల ద్రోహంబుఁ • దలచితంట

గీ॥ యుక్తమగునయ్య విశువుమ • టుడుగ వేని
 హానికరమగు నీకని • పూనిపలుకు
 తల్లిఁగన్గొని కోపించి • బల్లిదంపు
 నృపతిఁ గన్గొనఁ జనెనేగఁ • గుపితుఁడగుచు॥

గీ॥ పోయియమరుండు నీకులం • బునకు సాటి
 తగినమకుటంబు ధరియింపఁ • దలచితొర
 విశ్వకర్మవంశజు లెరి • వెడఁగులకట
 నీకునాకును బ్రాణ హా • నికె తలంఁచు॥

గీ॥ అనినరాజకుమారుఁ డ • తృద్భుతిముగ
 మంత్రీపుంగవ యేమి దు • ర్మార్గమిదియొ
 తెలుపవేయన్న వేడినీ • వలయనాధ
 తనయ ! వినుమది నిపు తా • త్పర్వమునను॥

మ॥ తొలిసీ పుష్పరవానిబిడ్డఁడవు నిన్ • దోరంబుగాఁ దెచ్చితొ
 య్యలికేనిచ్చితిగోష్ఠమిద్దమతీనా • యాజ్ఞన్మరుంగాయెభూ
 వలయాఢీశ్వరు పుత్రుఁడంచుమనుజు • బ్వాక్పాతురీయుక్తిపెం
 పలరంబల్కుదురయ్య ! నీజననమె • వ్వారున్వినంజాలమి॥

గీ॥ కనఁజూచి శృంగారమును • లాఁగరమును
గులముమకుటంబువలననే • తెలియఁజేసి
రయ్యొయెట్లనఁదెలిపెద • నయ్యవినుమ
టంచుఁడన వ్రేలఁజూపుచు • ననురుఁడనియె॥

గీ॥ లలితస్మపమతనీకుల • లాంఛనమ్ము
లన్నియున్నవి మకుటంబు • నందెమిగులఁ
జుట్టకుదురిదియే పారఁ • జూడువాండ్ర
కపటవృత్తి యధార్థంబు • కానవచ్చు॥

వ॥ కావున నీసహాయంబున పౌరుషముల సందటిని పథముండు
కున్న నీకులంబిట్టిదని లోకులెఱింగినపిమ్మట నపకీర్తియనని
యమరండు దెల్పిన విని రాజకుమారుం డాగహించి
యుద్దండభుజ విక్రమంబున స్త్రీపురుషాదుల వారి సందటిని
సంహారంబొనర్చిన॥

క॥ అమరుఁడుతనలోరికయా
సమయమ్మునఁదీరెనికను • సమరంబున భూ
రమణుని మదమడఁచెదనని
భ్రమఁజొక్కియతందువలె • రాజాత్మజుతోన్ఁ

సీ॥ రాజనందనసీపు • రథకారకులనెల్లఁ
గదిసిత్తుంచిన మాట • పదునలుగురు
వినియు మీతిండ్రితో • వివరించి తెల్పిన
వారుజాంబూనద • పర్వతంబుఁ
గనుఁగొనఁజేసి నా • రని వాఁయందు స

తక్కువ మదిగల్గితాఁ ♦ గినుకవచ్చి
నేర్పుగానేయుండి ♦ నిన్నునన్నునుగూడఁ

దలద్రుంచివెను స ♦ త్యంబునుమ్మి

తే॥ మరియు నదిగాక మేదినీ ♦ మండలమున
జనకునిద్రుంచి కొడుకు రా ♦ జ్యంబునేలు
ననుచు మీరాజనీతియు ♦ వినమెమునుపు
మనమె యెదురేగి నృపుఁబరి ♦ మార్సవలయు॥

క॥ జననాథాగణి యిత్తరిఁ
గనకాద్రి విలాసమలరఁ ♦ గన్గొని ఘనవా
హన కులజులతో నిచటికిఁ
జనుదెంచుచు నున్నవాఁడు ♦ సంతోషమునన్॥

క॥ అనిన న్రాజకుమారుఁడు
విని జనకుని మీదదండు ♦ వెడలెదననుచు
నృనివడి చతురంగ బలం
బును సిద్ధముచేసి రాజ ♦ పుత్రుఁడు పిదపన్॥

సీ॥ సురగజంబులమీరు ♦ సాగసుగుల్కెడు మత్త
మాతంగవరములు ♦ మలసినడప
రవి హయోత్కటవేగ ♦ మవలీల నిరసించు
హయములెల్లెడఁబర్చి ♦ హయములు గులుక
మేరుమందరశైల ♦ సారముల్విదళించు
నందమా రథములు ♦ సందడింప
విచ్చుకత్తులచేత ♦ విట్టవీగుచువేగఁ
బయలు దేరెడుపేర ♦ భటులుసెలఁగ॥

గీ॥ వీరశృంగారములతోడ ♦ భేరులొలయ
మంత్రపుంగవుతోఁగూడి ♦ మత్సరమునఁ
దండ్రమీదికి దండెత్తి ♦ తనయుడవుడు
వెడలెఁ గరవాలహస్తుడై ♦ వినయముడిగి॥

తే॥ పురజనుల్పూచి యీరాజ ♦ పుత్రుడకట
యమరు దుర్యోధవిని మున్న ♦ హంకరించి
స్వర్ణకారకులందఱి ♦ సరవిఁ ద్రుంచి
తండ్రమీదికి నిపుడు వే ♦ దండువెడలెఁ

ప॥ ఇట్లనుచుఁ బౌరజనంబులంత భయభ్రాంతులైయున్న సమా
యంబున॥

సీ॥ అంతటఁజోళ భూ ♦ శాంతుని తోనున్న
రథకారులందఱి ♦ విధముఁ దెలిసి
నరనాథ కర్పకుం ♦ డరయ నువ్వరవాఁడు
మూవారి నందఱి ♦ మకుటమొకటి
నిర్మించి తెండన్న ♦ నేర్పుననవరత్న
ఖచిత కిరీటంబు ♦ గరిమఁజేసి
యిచ్చిన నమరుడ ♦ ప్తచ్చెరువొందుచుఁ
దొంటివైరముమదిఁ ♦ దోపఁజెప్పె॥

ఆ॥ గర్వకాఖ్యసీమ ♦ కడపటికులమును
బయలుపరచి రకట ♦ నియతిఁదప్పి
స్వర్ణకారజనుల ♦ నిర్ణయంబుగఁ జంపు
మన వధించె నస్మ ♦ దన్వయముల॥

ప॥ కర్పకుండుకన్నుల కావరంబున స్త్రీపురుషాదుల నందఱినివధి
యించిచతురంగబలసమేతుడై మనల నందఱిని వధియింప
దండు వెడలినాడు గాన మనమందఱ మిచ్చటనుండి యెట్ల
యిన బ్రతికెదమన రాజచింతాక్రాంతుండై యొక్కింతవడికి
మనమందఱము నొక్కచోటనె యుండుదమని సూదికొండ
చెంత రథకారకులతో రాజేంద్రుండు కలిసి వసియించి
యున్ననమయంబున॥

క॥ కొన్నిదినంబులకును బా
హూన్నతి నాకర్పకాఖ్యుఁ ♦ దుగ్గాటవిలో
న న్నగములు గడచియుఁ
దాబన్నుగ నరదంబుడిగ్గి ♦ బలపరి వృతుడై॥

ప॥ ఇట్లు రథావతరణంబు చేసి కర్పకుండతి చటులదోర్దండ
విశ్రముడై కురంగసంగతిగల్గు తురంగంబునెక్కి నిశిత
ఖడ్గంబు వర వెడలించి జళిపించుచు ననతి దూరంబునఁ దన
జనకునింగని యమరునితో నిట్లనియె॥

తే॥ కోశకారక! రథకార ♦ కులనుగూడి
రాజుకలఁడదె చూడఁదో ♦ ర్గర్వమునను
దుమికి యెదురేగి వారీని ♦ ద్రుంచివైతు
ననిన రాజసుతుంజూచి ♦ యమరుడనియె॥

సీ॥ అల్లనల్లననేగి ♦ చల్లని మాటల
వల్లఁ జిత్తంబు రం ♦ జిల్లఁజేసి
రాజ కార్యంబు వి ♦ భ్రాజితంబుగఁ దెల్పి
సమ్మతి భ్రనుపుట్టఁ ♦ జనువొనర్చి

నయమారఁ గానుండి ♦ ప్రియభాషణంబుల
 నొద్దిక నొకకొంత ♦ ప్రౌద్ధుఁగడపి
 మనమందఱముఁగూడి ♦ మరలి యే తెంచుచో
 మార్గంబు నను బరి ♦ మార్పవలయు॥

గీ॥ మనము దుమికుచుఁ బోయినఁ ♦ గనిపధింపఁ
 జూచినారని వారలు ♦ సూదికొండ
 బిలముఁజొచ్చిన సాధింప ♦ నలవికాదు
 మనకుఁ జొళనరేంద్రనం ♦ దన నిజంబు॥

గీ॥ అనిన రాజేంద్ర నందను ♦ డెడమరుఁజూచి
 పలికె మచ్చిక యొనరించి ♦ తలలుదుంప
 రాజ ధర్మంబు కాదని ♦ రథకరీంద్ర
 తురగ భటయు క్త సేనతో ♦ నరుగుడేర

వ॥ అక్కడఁ బదునల్గురు నరనాయకునిఁజూచి యిట్లనిరి॥

క॥ అంచెలఁ జేరఁగవచ్చెను
 గొంచక మీపుత్రుడకట ♦ ఘోటక ధాటి
 న్నించి “మనమస్తకంబులు
 ద్రుంచుటకై; నిల్వఁదగదు ♦ దోర్బల విభవా

తే॥ ఇంతకంటెను బూర్వమీ ♦ వింతయైన
 దండయాత్రలు సేసిరే ♦ దుండగమున
 దారివిడి పారఁ బ్రాణము ♦ ల్దక్కఁగలవు
 చనుట మేలన రాజుతా ♦ నమ్మతించె

వ॥ కావున నిక నీచోట నిల్వఁగాడ దటంచు నరనాయకునిం
దోడ్కొని యాసమీపంబుననున్న సూదికొండ బిలంబునఁ
జొచ్చిన సిక్కడ రాజకుమారుఁడు వారుపోవుట నిరీక్షించి
చతురంగ బలన మేలుండఁచి రోషంబునం బరువిడి పర్వత
సమీపంబున కేగుచుంచిన నిజశస్త్రాస్త్రంబు లమ్మహీదరం
బున లీనంబులయ్యె నప్పుడు భూధరో పరిభాగంబుననున్న
పౌరుషేయబ్రాహ్మణులు పరునలుగురు రాజానుమతిఁబడసి
విస్తీర్ణతరంబులైన సాక్షాణంబులు పెకలించి భుజబలోద్ధతి
దొరలించిన మేఘద్యోతచక్షుంబు భూపతనంబగు కైవడి నా
పర్వత శృంగభాగంబునుండి పతనంబయిన యుపలంబుల
క్రిందఁబడి కళేబరంబులు నటినలీయై కొంతబలంబు నసించె
నంతఁ గర్పకుండు పరాశతుండఁచి యమరుండు నుందాసును
ముఖకమలంబులు ముకుళింపఁ గళాహీనులై దైన్యంబు
నొంది కొదవ గలంబుతో మరలి కొంతకాలంబు నకు నిజ
పురంబుఁ బ్రవేశించి భయభ్రాంతుఁడై రాజ్యంబేలుచుండె
నంతసిక్కడఁ బర్వత గుహంతరమున నున్న స్వర్ణకారకుల
నెల్ల నీరీక్షించి చోళభూపతి యిట్లనియె॥

సీ॥ రథకారులార యీ ♦ కుధరమందున శస్త్ర
మండలి తాకక ♦ యుండుటేమి
యసనారిలోనగు ♦ చామ్యుడొక్కఁడు చోళ
నరపాల! తెల్పెదఁ ♦ బరగ వినుము
ముసుపొక్కభూపాలుఁ ♦ డనువొంద వేటాడఁ
జతురంగ బలముతోఁ ♦ గుతుకమలరఁ

జను దెంచి యాడవికి ♦ సకలన్యగంబుల
జతనంబుతోవేగ ♦ సంహరింప

తే॥ నెమ్మిసీగిరిపైఁ దపో ♦ నిష్ఠనున్న
మానులిదిసూచి కోపించి ♦ మానసమున
నెవ్వఁడో వీడువరిమార్చె ♦ మృగచయంబు
ననుచుఁ గించిత్కరునిజూచి ♦ యనిరి మునులు

సీ॥ కించిత్కరుఁడ నీవు ♦ పొంచిమృగంబులఁ
ద్రుంచి వధించుట ♦ మంచిదగునె
యనవిని యారాజు ♦ కనలుచుఁ గనిముని
నాధులతోఁ దన ♦ నగరమంత
పాడుచేసిన వవి ♦ వ్రతిదినంబునువచ్చి
గోగణంబును జంతు ♦ కోట్లనెల్లఁ
బట్టిమింగుచు సింహ ♦ భల్లూక శార్దుల
మృగములు మరలి యీ ♦ నగముఁజేరి॥

తే॥ యుండియేరికిఁ జూపడ ♦ కుండు దుష్ట
జంతువులఁ ద్రుంచుటే నాకుఁ ♦ బంతమనుచు
సంహరింపుచు నున్ననా ♦ సంయమింఁద్రు
లధికరోషంబునను బల్కి ♦ రధిపుతోడ

తే॥ ఇదిమొదలు ఖడ్గపాణియై ♦ యెవ్వఁడేని
నిందువచ్చిన నాయుధ ♦ బృందవెల్ల
దీనిలో లీనమానని ♦ మానులిట్లు
శాపమిచ్చిన నారాజు ♦ కోపముదీగి

తే॥ ఖడ్గబృందంబులెల్ల నా ♦ కరణీలీన
మైనఁగించిత్కరుఁడు దుఖః ♦ తాత్కుఁడగుచుఁ
జనెననుచు విన్నవించిన ♦ విని నరేంద్రుఁ
డపుడు రథకారవరులతో ♦ ననియెబ్రీతి

వ॥ ఇట్లుమునిగణ శాపరూపంబున నాయుధంబులు దీనియందు
లీనంబులగునని యెఱింగించితిరి యీగిరిగ్రాద నామధేయంబు
తెలియదయ్యెఁ దెల్పుమన శిల్పకారుండిట్లనియె॥

క॥ మునుగాలి పూజనగమిది
మునిగణ శాపంబువలన ♦ ముద్గరముఖస
ద్దనశర శస్త్రాఘంబులు
తనలో లీనంబు గాఁగ ♦ ధరణీగ్రాద మిలక

తే॥ సూదికొండను పేరిటఁ ♦ జూడనొప్పె
నరిది యీశైలవైభవ ♦ మరయదీని
తోటియేగిరి విభవంబు ♦ సాటిరాదు
క్షీరకాద్యను మొకటి యీ ♦ సీమఁగలదు॥

వ॥ ఆక్షీరకాద్యము మహిమంబెట్లంటివేని గాఢాంధకారచ్ఛా
యాపిరాజితంబును సకల మునిజనానంద కరంబును శుక
పిక నికర కోలాహలంబునయి యుండు సీవృక్ష రాజము
నందెవ్వరేనియు నివసించి యున్నవారికి నాహారసుషుప్త్య
వస్థానంబుగియగునని వివరించినవిని యాశ్చర్యము నొం
దుచు రాజేంద్రుండు శిల్పకారకులతో నిట్లనియె॥

చ॥ చటుల పరాశ్రమస్ఫురణ ♦ చాలపహిందు మృగేంద్రగండక
స్ఫుటపటుపుండరీక వృగః పూరితమైనమ హ్యాగ్రపర్వతో
ద్భట గుహనుండనేల మస ♦ పట్టణసిమకు నేగికర్పకో
ద్భటపటు గర్వముంజెఱిచి ♦ పాలనసేయనుపాయమెద్దియో

ఉ॥ మిమ్ములనందఱిం గలిసి ♦ మేదుధరాధరరాజ సద్విలా
సమ్ములు సూడనేనకట ♦ సమ్మతి దోడ్కొనివచ్చినంగదా
ముమ్మరమూని కర్పకుడు ♦ భూరిమదోద్ధతిమీకులంబురో
సమ్మునఁ ద్రుంచెఁగా నరభ ♦ సమ్మునవానివధించుటెట్లాకో

తే॥ కర్పకువి మీరఁ వంచించి ♦ దర్పమెసఁగ
నవ్యసింహాననమ్మున ♦ నన్నుననుప
మీరుకోరిన ద్రవ్యము ♦ లేరమీరఁ
బరగనిచ్చెద మీకని ♦ పలుకుటయును

సి॥ అనవిని రథకారు ♦ లందొక్కఁడు గుణాధ్యుఁ
డనె వేడ్కఁ తనబంధు ♦ జనులఁజూచి
కర్పకు నిప్పుడు ♦ ఖండనఁజేయును
పాయంబు తొచెనా ♦ భావమున న
దెట్లనఁ దెల్పెద ♦ నినకులానీశ్వరుఁ
డగురామ గావణా ♦ హవవిచిత్ర
కథఁజేసి ఘనదారు ♦ కావిగ్రహంబులు
పురుష ప్రమాణము ♦ ల్పరియొనర్చి

గీ॥ పట్టణంబుల కేగినఁ ♦ బార్ధివేంద్రు
లవని నెన్నఁడుజూడలే ♦ దనుచువేడ్కఁ

జూచి యాడించి పాడించి ♦ చోద్యమునను
మెచ్చిబహుమతులొనరింప ♦ రిచ్చపడుచు॥

కం॥ వినికర్పకుండు ముదమునఁ

గనవలె నిదియెపుడులేని ♦ ఘనవిద్యనుచుం
బనివడఁ బిలిపించుమన
కనుకూలము దీనివలన ♦ నగునని వేడ్కన్॥

వ॥ అత్తైఱంగునం బురుష ప్రమాణంబులయిన విగ్రహంబులు
నేనీ మనమండరముఁ బ్రతిరుపంబులు వహించి శ్రీరామ
విగ్రహకారంబున ఖడ్గంబు సంధించు నొకవిగ్రహంబు
గర్భంబునఁ జోళభూపతిం జొరంజేసి రావణాసురుని వధిం
చువిధంబున సింహాసనమందున్న కర్పకుని శిరచ్ఛేదనం బొన
తీచుటకు సుహృదుంబిదయని వివరించి యాబిలంబుననుండి
విగ్రహంబుల నేయుట కసాధ్యంబు గాన నింకొక్క
గుహాంతరంబున కరుగుదుమనిన రథకారులు సంతోష
భరితాంతరంగులై

ఉ॥ భూవరుతో సుధామధుర ♦ పూర్ణసుభాషణయుక్తి పెంపున
స్తవదవాహవశజాలు ♦ చెన్నుగనీనిధమంత తెల్పుచు
న్వానిరిసూదికొండ ఘన ♦ వైఖితోవిడనాడియొక్కశై
లావనిఁ జేరియుండిరతి ♦ హర్షముతోడుతవారలందఱు॥

వ॥ ఇట్లుండి

ఉ॥ పూర్ణకళావిశేషముల ♦ పొల్కుచెలంగుముఖంబులున్న వి
స్తీర్ణవికాసస్త్రీతనర ♦ సీరుహముల్కుదులొంచితప్రభా

కీర్ణవిలాసమూర్తిఁగదించిఁగీర్ణానుచెక్కులునవ్వులున్నహ
ద్వర్ణములున్నజీవముల ♦ వావిరిఁగల్గనొనర్చిర య్యడఁగఁ

సీ॥ చండ్రవచండదో ♦ ర్దండమండితరామ

లక్ష్మణమూర్తుల ♦ లలితానర్చి

సుగ్రీవహనుమంత ♦ శోభితాంగదనీల

వరనలప్రముఖ వా ♦ నరబలంబు

రావణకుంభక ♦ ర్ణవిభీషణేంద్ర వి

జయవిగ్రహంబుల ♦ సరవిదీర్చి

భీకరాకార శో ♦ భితమత్తదోర్గర్వ

మనమాన సర్వ రా ♦ తనబలంబు

తే॥ సరనపురుషప్రకాశము ♦ ల్పరగదీర్చి

మణిశరశరాసంబుల ♦ వరవిచిత్ర

విగ్రహంబులఁగావించి ♦ వేడ్కమీరఁ

గనరుపాంగమృదంగ సం ♦ గతులుసెలఁగ॥

తే॥ పంచవన్నెల బొమ్మలఁ ♦ బరగదీర్చి

జనపతికి మారువేసంబు ♦ సంఘటించి

తామువేషఁతరంబులఁ ♦ దాల్చిపిదప

సకల నగరంబులకు వారు ♦ సరగఁబోయి

వ॥ ఇట్లుచేరఁబోయి ప్రభుదర్శనంబులు గావించిన॥

ఉ॥ అంతట రాజులెల్ల నతి ♦ హర్షముతోనిది ధారుఃస్థలి

స్సంతసమొప్ప నెప్పుడును ♦ జాలఁ గనుంగొనలేదుకన్నుల

న్వీంతగఁ దోచెనివనులు ♦ విశ్వనిధాన కులగ్రగఁబులు

దెంతయు నొప్పుఁగాని పరుఁగెవ్వరికెన్న నసాధ్యమేకటా॥

వ॥ అనియివ్విధంబున విశ్వకర్మ కులాగగణ్యుల శిల్పచాతు
రికేఁ బ్రమోదింపుచు రాజశ్రేష్ఠుల విద్యావిలాసంబులు
గనుంగొనవలెనని వివరించి సింహాసనాసీనులై పరివార
జనంబుతోఁ గొలుపుండిరప్పుడు

తే॥ స్వర్ణకారక వరులత ♦ సంభ్రమమున
మురజనిర్ఘోష ముల్దివి ♦ భోరుకొనఁగ
సరస సాహిత్య సంగీత ♦ సంగతులను
బొమ్మలాడించిరిల వినో ♦ దమ్ముగాను

ఉ॥ ఆడిన జూచి రాజవరు ♦ లందఱు నెమ్మది సంతసించిఁగను
న్విడని ప్రేమఁబూనియతి ♦ విభ్రమమంచు దలంచియుర్వరం
జూడని యీవినోదములు ♦ సొంపువహింపనటంపఁజేయుటల్
ప్రౌఢతనంబుగా దెలుని ♦ వారలనున్న చేసిర త్తరికా

వ॥ నబహుమానంబుగా ఘనసార చందన సుగంధ వస్తువు
లాదిఁగొనిచ్చి పిదపఁ దాఁబూలులు సుసర్పించి కొంచ
నాంజరా భరణంబుల సరదినొసఁగి యిట్లు రాజశ్రేష్ఠులు
బహుమానంబులిచ్చి వీడ్కొలిపిన రథకారకులందఁ గానఁ
దంబులొందివారి యాజ్ఞఁగైకొని మనక రాజసంస్థానం
బుల నిట్లేవ్రవర్తింపుచున్న సమయంబున॥

ఉ॥ కర్పకుఁడొక్క నాడమరు ♦ గాఢమతిఁ బ్రకటాప్తచర్మమి
ద్దేర్పకఁజెప్పగా వినిమ ♦ హీన్థరి నెన్నఁచులేని వింతఁదా
నేర్పుగఁ జూడఁగోరుమది ♦ నిశ్చయమెన్నఁటి కైనఁదీరునేఁ
దీర్పరులైన వారలరు ♦ దేమనిద్యలు సూపుచుండుటల్॥

వ॥ అనిమనంబునఁ జింతించి కర్పకుండమరుంజూచి యిట్లనియె॥

చ॥ అమరుఁడ వింటివేఱుపుడఁ ♦ టబ్బురపాటుజనించెనర్వభూ
రమణులచేత రామవర ♦ రావణయుద్ధ కథాప్రసంగముల్
ప్రమదముతోడఁ దెల్పుచుఁ బ ♦ భావముఁ జెన్పించుబొమ్మలాట
లీ నమయమునందెసంగుచుఁ సమ్మతిమీరఁగ దోచెనామదిన్

క॥ కావున వారేపురమునఁ

ప్రావీణ్యతనున్న వారొ ♦ పరిచాదులచే
రావింపుమన నమరుం

డావాక్యమువిని యుగింక ♦ రావళితోడన్

తే॥ పలికెఁ బరిచారజనులార! ♦ పట్టణంబు

లెరిగి తిరుగుచు బొమ్మలా ♦ డించు వార

లేడనున్నారొ తోడ్కొండి ♦ యిచటికనినఁ

జిత్తమంచునువారు న ♦ ద్వత్వితీ జసిరి॥

వ॥ ఇట్లుచని సమస్తదేశంబులఁదిరుగుచు నకలనగరంబులందు
స్వేచ్ఛావిహారులయి శృంగారపిలాసంబులు నేత్రపర్వం
బులుగాఁ గినుంగొనుచుఁ గొన్నిదినంబుల కొక్కపర్వతం
బున మార్గవిశ్రాంతిలయియుండి పౌరజనంబులవలనవిని
వారలున్నస్థానంబునకుంజని మాపరిచాడకులా స్వర్ణకారకు
లఁజూచి మనమువచ్చినవని సఫలంబాచుసని వివరించిరి॥

ఉ॥ జంగమయూర్తులార! మనఁ ♦ సంతన మొందివిమండు మీరలు

హ్నిండుచునర్వభూవరుల ♦ హ్నితవిదితముగాఁగ బొమ్మలా

రంగుగ నాడుచుందురని ♦ రంజలఁగావిని కర్పకుండుదా
సంగతి నున్నమంత్రవరు ♦ సమ్మతిఁజూచెదమంచువేడుకన్

ఉ॥ మిమ్ములఁ దోడితెండనుచు ♦ మిక్కిలిసత్వరఁగర్పకుండుదా
మమ్ములఁబంచెమీకుబహు ♦ మానములీయఁదలంచినాడువే
రమ్మన స్వర్ణకారకులు ♦ రాజవరేణ్యుని తోడఁ దెల్పుచు
న్నమ్మదిఁగోర్కఁదీరఁగఘణేంద్రపురంబున కేగు దెంచుచున్

వ॥ తమలోఁ దామాత్మగతంబునఁ గర్పకునిశిరచ్ఛేదనంబొనర్ప
నేటికి సమచుంబు దొరికెనని రథకారకులు పరితోషి
తాంతరికరుణలై ఘణేంద్రనగర ప్రాకారంబుత్తరించి పుర
మధ్యదేశంబునఁ గర్పకుండున్న మాణిక్యఖచిత విరాజితం
బయిన గృహంబుఁజొచ్చిపరిచారకులు వారితోఁ దమరాక
నెఱింగించిన వారలు శుద్ధాంతరంబునకుంజని కర్పకునితో
విన్నవించిన,

కం॥ తెలియ విని కర్పకాఖ్యుఁడు
బలువగు సంతోషమెనయఁ ♦ బలువేఁగమున
నలితసభఁజేరి వారలఁ
దెలియుటకై మధురవచన ♦ దీపిత ముఖుఁడై॥

కం॥ కులమేమి దేశమెక్కడ
నిల జీవనమెట్లు మీకు ♦ నెఱిఁగింపుఁడన
నలదర గంభీర ధ్వను
లలరన్జీమూతహయమ ♦ హాన్వయాలెలమిన్

సీ॥ ఘనత శ్రీగిరి మల్లి ♦ కార్జునునిరతంబుఁ
 బూజించు జంగమ ♦ మూర్తికులము
 శ్రీనగ ప్రాగ్దేశ ♦ మానట్టి త్రిపురాంత
 కంబు మాకెవ్వడుఁ ♦ గాపురంబు
 సర్వభూవరుల సం ♦ స్థానంబు లందాడు
 నీవిద్యలేమాకు ♦ జీవనంబు
 సరస సజ్జనసంఘ ♦ సాంగత్యమేమాకుఁ
 గోరికఁ దవిలిన ♦ గొనముసుండి

తే॥ యనుచుఁ దెల్పినఁ గర్పకుం ♦ డతిముదమున
 నాడనప్పడె సెలవీయ ♦ హర్ష మొంది
 రుక్మకారులు బొమ్మల ♦ రూఢిఁదనర
 వాసిమీర నలంకృతు ♦ లేసి రెలమి॥

వ॥ తదనంతరంబున॥

సీ॥ కర్పకుండోప్పుల ♦ కలిమిచేఁ గులుకుచు
 సింహాసనమున నా ♦ సీనుఁడయ్యె
 నతనిచెంతను మంత్రి ♦ యమరుండు గుటకలు
 మ్రింగుచుఁ గూర్చుండి ♦ పొంగుచుండె
 నతనిచెంతను రాజ ♦ హితబంధు జనులుండి
 రల వినోదముచిత్త ♦ మురఁజూడ
 వారిసన్నిధియందుఁ ♦ బౌరజనంబులు
 నమ్మదస్వాంతులై ♦ సరవినుండి

తే॥ రఖిల వాసచ మూలుక ♦ స్తాస్త్రహస్త
 కమలములు మీరఘన పరా ♦ క్రమము తోడఁ

గ్రమముగాఁ బరివేష్టించి ♦ కడుముదమునఁ
జెలఁగ రథకాగవరులతి ♦ శీఘ్రముగను॥

వ॥ శ్రీరామవిగ్రహ గర్భంబునఁ జోళభూవతినిఁ బ్రవేశింపం
జేసి యాతనితో నీవిధంబొనర్చుండని తెలియఁజెప్పి తమరు
కొందరు విగ్రహ జతరప్రదేశంబులం జొరం గొడువ వారు
సంగీత సాహిత్య విద్యా ప్రాగల్భ్యంబుఁ జేయుచు రణోప
బలంబుగాఁ ధగద్ధకితశబ్దంబులు వలుకు మృదంగములును
గాంధ్యతాళంబులునుసభామనోహరంబై వెలయుమోయించి
చిత్రవిచిత్రంబులగు ననేకవిధంబులుగా శృంగార విగ్రహం
బుల నాడించినయెడ॥

క॥ ఒకవైపున రామబలం
బొకఁడెంతనురావణాసు ♦ రోగ్రబలంబుల
బ్రకటకరంబులఖడ్గ
ప్రకరంబులువట్టినిలిచెఁ ♦ బజ్జిగఁబ్రతిమల్ ।

క॥ దశరథసుతు కపిబలములు
దశకంఠుబలంబులడరఁ ♦ దార్కొనివేవే
నిసితసిత మార్గణంబుల
బినబిన వేయంగఁదొడఁగెఁ ♦ బిమ్మటదైత్యుల్ ।

తే॥ బాణముల్నాటిమూర్ఛచేఁ ♦ బడినఁగుంభ
కర్ణుడయ్యింద్రజిత్తును ♦ గనలి కపి బ
లంబుమీదికిదుమికెన ♦ జాంబవంతుఁ
డంగదుండునుసుగ్రీవుఁ ♦ డాగ్రహించి॥

ఉ॥ కన్నులనిప్పులొల్కఁకుటఁ కర్ణమహేంద్రజయాఖ్యఁ జూచిభా
టిన్నిసితోగ్రబాణములు ♦ డెందముతల్లడిలంగనేయ న
త్యున్నతకుంభకర్ణఁడుమఁ హాగ్రమునందనయంఘ్రిన ద్ధతిం
దన్నినంగదుండువడె ♦ భారుణిమూర్చ్ఛితుడై మహాధ్వనిఁ

వ॥ ఇట్లంగదుండు మూర్చ్ఛితుండైతెలిసి శ్రీరామునన్నిధికిఁ జను
దెంచిన శ్రీరాములు నిజభుజవిక్రమంబునఁ గుంభకర్ణంబడఁ
దొంగిలిన రావణాసురుండఁగహంబుననెదిర్చి రామమూర్తి
మీద నిసితాస్త్రంబుఁబ్రయోగించిన మరలబ్రహ్మాస్త్రప్రయో
గంబుఁజేసి సమస్తజనులకు నానందంబు సంపాదించ రామ
విగ్రహగర్భంబు నందుండి చోళభూపతి ఖడ్గంబుఁదివ్వుచుఁ
గర్భకుండున్న సింహాసనంబుఁ దరికింబోయి యువరిభాగం
బుననున్న కర్పకునిశిరచ్ఛేదనంబుఁగావించి తానానవరత్న
ఖచిత సింహాసనంబునందాసీనుండైయున్న సమయంబునఁ

సీ॥ పౌరజనంబులు ♦ పరిచారవర్గంబు

బంధువుల్ని తులు వి ♦ భ్రాంతినొంది

యిటులుండఁగావల ♦ దితఁడొనర్చినపను

లెట్లువితర్కింప ♦ నేర్పకైన

శక్యంబుగాదిటీ ♦ స్వర్ణకారులుదమ

కులమంత్రద్రుంచినఁ ♦ గలతనొంది

మారువేసములచే ♦ మహి నెన్నఁడునులేని

వింతయొక్కటిచేసి ♦ పంతగించి

తే॥ కర్పకునిద్రుంచివైచిరి ♦ గానియింక

నమరునొగిఁ ద్రుంచివైచిన ♦ నఖిలజనులు

సమ్మదంబుననుందురు ♦ సరవిననుచుఁ

బార్కిపునిజూచివల్కిరి ♦ పౌరజనులు॥

మ॥ జననాథోత్తమకర్పకుండమరు వా ♦ క్షాతుర్యముల్వీనుల
న్యనిధారాధరవాహవంశజుల ను ♦ ర్విందుగ్రించె నావంశనా
శనమాటల్దశయుగ్మ వత్సరమహా ♦ క్షామంబుఁగల్పించెమీ
రనవద్యస్థితినున్న భూజనులకున్ ♦ హర్షంబుఁబుట్టింపదే॥

వ॥ అనివిన్నవించి పౌరజనంబులు పునఃపునఃప్రణామంబులు
గావించిన సమయంబునఁజోశ సూపతి సంతోషహృదయార
విందుండై రథకారగులనిరీక్షించి యిట్లనియె॥

కం॥ మెచ్చితి మీమదికిష్టము

వచ్చినగతి వేడుడన్ని ♦ వారకనిపుడే

నిచ్చెదనన రథకారకు

లచ్చెరువుగఁ బలికిరంద ♦ రక్షనీశునితా॥

తే॥ అవనినాయక మాకిపు ♦ డమరుఁబట్టి

యిచ్చిననుజాలుననిన ను ♦ స్వీశ్వరుండు

నచివుఁబాశంబుననుగట్టి ♦ స్వర్ణకార

కులకు నిచ్చెనుమానవ ♦ కోటిచూడ॥

వ॥ ఇట్లొనంగి భవదీయాభిప్రాయంబెట్లున్న నట్లొనరింపుడన
పౌరుషేయు లతినంభ్రమంబున నమరుందోడ్కొని పట్టణ
శృంగాటక స్థలంబునకుఁ జనుదెంచి స్తంభంబొక్కండక్కడ
నాటంజేసి యమరున్దానియందుఁ బాశబంధనం బొనర్చి
వీడు చేసిన దుర్మార్గంబునకుఁ దగినట్టు బాధింపవలె నని
పౌరజనులం దరుం గోపాటోవంబునంబల్కు రథకారకులు

వాడిగల కంటకంబులుదెచ్చి మావారల నందరి నీచందం
 బుననే నంహారంబొనర్చినాడవుగదా యని కంటకంబులఁ
 ఫలలంబుఁగ్రుచ్చి ధ్వాంతు సముదాయఁబునకు వేయుచు
 ఖడ్గంబులఁ గండలుఖండించి గృధ్రంబులు పరితృప్తినొందఁ
 జంచువుటంబుల కందింపుచుఁ గొన్నిదినంబులకు నమరుని
 క భేదరఁబంతయు రోసంబున మాయంజేసి శిల్పకారకులం
 దరుఁ దమమనోరథఫలం బీడేరె నితమన కులంబెందుఁ
 బొడఁగానకుండఁ బునరుద్ధారకంఁగఁగావింప వలయునని
 శుద్ధోదకస్నానంబులు గావించి భసితోద్ధూళిత విగ్రహులై
 యార్ద్రవస్త్రంబులతోఁ గాళికాదేవి దివ్యాలయంబుఁ జేరి
 ధ్వజస్తంభంబు చెంతఁ బద్మాననాసీనులై పదునల్గురుం
 గాళికాంబు బ్రార్థించినఁ బ్రత్యక్షంబైనిలిచి యపుడు,

క॥ రథకారులార మీరీ

విధమునను గూర్చివేద ♦ విధిఁ బ్రార్థింపం

గధయేమి చెప్పినంతనే

యధికార్తిని మీదుకోర్కె ♦ లవియొనఁ గూర్తున్॥

క॥ అనిపలికిన రథకారులు

వినినెమ్మది వేడ్కఁబూని ♦ వినచుతులైవా

రనిరిలఁ గర్పకుఁ డమరుఁడు

మనకులజలనెల్లఁ బట్టి ♦ మ్రందించె నొగిన్॥

తే॥ కాననిష్ఠుడు సీకటా ♦ క్షాంచలమున

దేరిపారిఁగ మముఁజూచి ♦ తిరిగిమఱియు

వేకులోద్ధారకంబుఁగా ♦ వించిమించి
కరుణాబోవఁ గదమ్ముయో ♦ కాళికాంబ॥

ప॥ అనిన నావిశ్వబ్రాహ్మణులతోన్ క్కాళికాదేవి యిట్లనియె॥

ఉ॥ మంచిదిమీరు నెమ్మదిని ♦ మానక చింతపడంగనేలనో
వంచనఁజేసెఁ గర్పకుఁడు ♦ పాపమటంచుఁడలంపక న్నెవం
బెంచుచుఁ గోశకారుఁడటు ♦ విట్టినతండ్రిముఁబూని త్రుంచిన
న్వంచనచీతఁ జచ్చెమఱి ♦ పారెనువర్ణము కొంతనిల్చినన్॥

తే॥ స్వర్ణకారకులారమీ ♦ వర్ణమొక్క
కొంతయితరగృహంబులఁ ♦ జింతచేత
నున్నదేకాని మొదలునె ♦ కుండబోన
లేదుగావుననేనొక్క ♦ లీలఁబూని

మ॥ నరరూపంబున వీరపాపమయన ♦ న్నామంబునేఁదాల్చి శం
కరపాదార్చన భక్తి నైపుణ్యచేఁ ♦ గల్యాణవారాస్మినై
వరగంగానది గర్భమందుదయి నె ♦ వాటిల్లనేతెంచియి
ప్పరసద్మంబుల నున్నవర్ణమువడిం ♦ బాత్రంబుగాఁజేయుదున్॥

ప॥ అని రథకారకుల కభయంబిచ్చి కాళికాదేవియూర్జితయై

సి॥ సారంగగాధాంధ ♦ కారంబులేసాటి

కాంతముగురుల శృంగారములకు

రాజీవరాజీవ ♦ రంజితంబేసాటి

కలికినేత్రముల శృంగారములకు

దంభోలిధరకుంభి ♦ కుంభంబులేసాటి

కాంతసాలిండ్ల శృంగారములకు

మృగనాధునవలగ్నం ♦ గగనంబులేసాటి

కలికి నెన్నడుము శృంగ ♦ గారములకు॥

తే॥ అనుచు సకలజనవాత ♦ మభినుతింపఁ

గాళికాదేవికాశిగం ♦ గానవాహ

మందుజనియించితాను బ్ర ♦ త్యక్తమయ్యె

స్వర్ణకారుల చెంతకుఁ ♦ బూర్ణకృపను॥

వ॥ ఇట్లువచ్చియేను వీరపాపమను మహాశివ భక్తురాలనన్నం
తనె స్వర్ణకారకులతి ముదంబున నాతొంటినాడు ప్రత్య
క్షంబై కాళికాదేవి యవ్విధంబున వచ్చెననిపలికిన వాక్యం
బులు స్మరించి యయ్యవనరంబున వారలందఱు నర్ఘ్యపా
ద్యాది విధులొనరించి సాష్టాంగ దండప్రమాణంబు లాచ
రించి యంజలీ బద్ధులై యిట్లునిరి॥

తే॥ మమునంగటి వీరపా ♦ పమ్మయిపుడు

సత్యతార్థులఁ జేసిమా ♦ జాతమెక్క

డెక్కెడున్నదో తెలిసి వ ♦ విలిమతులఁ

జేయఁగదవమ్మ సత్ఫల ♦ సిద్ధిగాఁగ॥

వ॥ అనియిట్లు విన్నవించిన వీరపాపమ్మ స్వర్ణకారకులను దో
డ్డొని సమస్తదేశంబులం బరగృహంబులనున్న వారల
నందఱి వెడలించి విధ్యుక్తంబులుగాఁ బ్రాయశ్చిత్తంబులను
లింగధారణ యజ్ఞోపవీత ధారణంబుల నొనర్చి పునరుద్ధార
కంబుఁ గావించె॥

తే॥ కనకదుర్గాంబ వివరించెఁ • గానఁజెలిసె
నీసవిస్తార కథయెన్నె • రెరుఁగరన్న
రాజ ధీరజనమనోవి • రాజితంబు
నగుచు నిఁకనిది భూసలి • నలరునిట్లు॥

ప॥ అనియివ్విధంబున మాదన్న నిజాగజునకు విన్నవించియంత
వారిరువురును నిరతాన్నదానపరులును శివభక్తాగగణ్యు
లును దిగంతకీర్తి విశ్రాంతులును నాశ్రితసంతోషాపాదిత
హృదయాంభోరుహులునై యుండిరి॥

క॥ హరిహరి పావకలోచన
హరిరాజ భరణశర్వ • హరవిశ్వేశా
హరివినుత మృత్యుంజయ
హరిశరహరి వీరమల్లి • కార్జునలింగా॥

గద్య • ఇదిక్రిమదుమామహేశ్వరచరణారవింద సీవాపవీణతె
నాలివంశపవిత్ర కస్యపగోత్రార్యజనస్తోత్ర పాత్ర మృత్యుం
జయ నామధేయ పాత్రమల్లికార్జున తనూభవ
రామలింగ నామధేయ కవివిరచి
తగబగు రాజధీరజనమనోవి
రాజితంబు గ్రంథంబు
నందునర్వంబున
కాశ్మాసము,
సంపూర్ణము.

శ్రీవిరాడ్విశ్వకర్మార్పణమస్తు.

u2

శ్రీవిశ్వకర్మశతకము.

శా|| శ్రీమద్భక్త జనాబ్జహేళి కరుణా ♦ సింధోసుపర్వావనో
ద్దామా! యోగిమనోబ్జవాస! బుధసంఠానోక హాకార శ్రీ
ధామాభండలముఖ్య దేవమకుటా ♦ ద్యద్రత్నభూరిప్రభా
స్తోమవాస్తవప్రదారవింద! భువన ♦ స్తూయాత్కసర్వేశ! సు
క్షేమాసుగ్రహదృష్టి నాకొసగుమో ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 1

శా|| శ్రీమద్విశ్వగురునృరాత్పరు సుర ♦ శ్రేష్ఠస్సులోకావనో
ద్దామానుగ్రహశీలు నృష్టి విభవ ♦ త్రాణునృదిమిమ్ము నే
నా మోదంబునగొల్తుబ్రోవుమిళమోక్షాయ త్తసంసిద్ధుగో
క్షేమబ్రహ్మమగమ్యమూర్తిపరయన్ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 2

శా|| శ్రీమద్విశ్వగురుండు దేవనికర ♦ శ్రేష్ఠుండు లోకావనో
ద్దామానుగ్రహశీలువిశ్వవిభవ ♦ త్రాణుండుదారుండు సు
త్రామాంభోరుహగర్భపూజితలస ♦ త్నాదారవిందుండుసు
క్షేమబ్రహ్మమ! మమ్ముబ్రోవుమిలలో ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 3

మ|| బుధులక నన్నుతిజేసి దంతిపదను ♦ బూజిన్చివాణీరమా
కుధ రేంద్రాత్మజులక భజించిదృహిణుం గోరాజవాహున్ముపా
నినులన్వేడిత్వ దియ్యవర్ణనవిధుల్నిర్మింతు మోక్షచే
బృధు భక్తావనలోకనృష్టి విభవ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 4

శా॥ చెతన్యాశ్శీపూర్ణమై యశ్చచలమై ♦ సత్యఃకునై లోకవి
ఖ్యాతంబై నిగమాంతమైకధితమై ♦ కారుణ్యసంయుక్తమై
ప్రీతిః సర్వచరాచరాత్మకుడనై ♦ వెల్గొందునీవెన్న మ
చ్చేతోధీశ్వర! దేవదేవపభవ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మ ప్రభో. 5

శా॥ సూరివ్రాతచకోరసోమ! భువన ♦ స్తోమావనోద్దామ స
చ్చాగ్రతుండవు దేవదేవుడవు! భా♦స్వద్భ్రహ్మ మీవైశభా
కారంబై భువిదేజరిల్లగను మూ♦శివ్రాతమామూగవి
స్తారంబాత్మ నమంగలేక బహునిం ♦ దదేతురజ్ఞానులై
స్మేరాస్యాంబుజ! భక్తరక్షణగుణ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మ ప్రభో. 6

శా॥ దృహిణాండావళిః బెంపద్యృపనడః ♦ దేవుండవై సర్వదా
బహిరంతఃసితబిందునాదసుకళా ♦ బ్రహ్మభిధానుండ నీ
వహిరాడ్తల్పముఖామరార్చితకృపా ♦ యాదఃపతేప్రోవుము
త్సహతానుగ్రహవీక్షణాః శుభా ♦ స్వర్ణిశ్వకర్మ ప్రభో. 7

మ॥ జలజాతాసనవాసవాద్యమరుల ♦ శాశ్రింతంబుత్వన్ముర్తిని
శ్చలతఃగాంచగ నోపజాలరట భా♦స్వత్పుష్కరాకారిపీ
విలలోనీకెనయైన వేల్పుగలఁడా ♦ యింపారమోక్షాంగనో
జ్జ్వలభోగంబొనగూర్చి ప్రోవుమికరా ♦ జద్విశ్వకర్మ ప్రభో. 8

మ॥ శృతిచాతుష్టయవందితాత్మ! విబుధ ♦ స్తోమాత్మనంచారనీ
వతిచాతుర్యనమగ్ర ధైర్యసుగుణ ♦ వ్యాపారలోలుండ వీ
స్థితిస్థిష్ట్యాదిగుణప్రతిష్ఠుడవునంట్టి ♦ దేహమ్ములేదయ్య యా
శ్రీతరక్షాకర! దేవదేవ! సుగుణ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మ ప్రభో. 9

శా॥ శ్రీమన్మంత్రబ్రహ్మయోగములు సూరివాతముల్వేదసం
స్తోమంబులవర శాస్త్రసంచయము ల ♦ స్తోకప్రబంధావళుల్
ప్రేమకాబ్రాహ్మిముఖాష్టభూతులునుధాత్రీముఖ్యభూతవ్రజం
బామోదస్థితి నీదుకల్పితము వే ♦ రై యెన్నఁగాలేదును
క్షేమానందనిరావలంబ లలిత ♦ శ్రీ విశ్వకర్మప్రభో. 10

మ॥ భువనానీకముఁబొవద్యఁపగనునం ♦ పూజాకాతుర్యత
శివవైకుంఠవిరించిసాజ్ఞవిధుల ♦ సృష్టిచిరక్షింతువీ
భువనవ్రాతమునీదు కుక్షి నడగు ♦ భూతేశభూతావన
ప్రవరాగమృగుణైకగణ్యుడవుదే ♦ వా! విశ్వకర్మప్రభో. 11

శా॥ ప్రాలేయాచల తారహార విజిత ♦ ప్రాబల్యదివ్యప్రభా
జాలానంత రవిప్రకాశనిజభా ♦ స్వద్ధాత్ర కారుణ్యసం
శీలాచింత్య గుణాపవగ వనితా ♦ శ్రీలోల రక్షించునం
శ్రీలెల్లవృణొసంగి శత్రుహరణా ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 12

శా॥ యోగీంద్రా మర సేవితాంఘ్రియుగ జే ♦ వోత్తంసజోహారున
ద్యోగేంద్రార్చితవాదపంకజ! కృపా ♦ ప్రాణార్ణవోదారయో
రాగద్వేష విహీనభూత హృదయ ♦ ప్రావీణ్యతాగారశ్రీ
వాగీశాద్యమ రేంద్రవందిత విభా ♦ స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 13

శా॥ సద్యోజాతముఖైకపంచమః ఖభా ♦ స్వద్గర్వారాళిగృహ
సద్యద్వీక్షిణతోషను ప్రముఖవం ♦ చక్రహృలు బుట్టగా
నుద్గచ్ఛక్తి నొనర్చి తన్మహిమనే ♦ న ద్యోగముల్వేరుగా
విద్యారంభ మొసంగి లోకములుసం ♦ ప్రీతానుకంపంబుచే
హృద్యంబొప్పఁగ బ్రోచనట్టసుగుణా శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 14

శా॥ లోలికదేవుడవాదికర్తవు కృపా ♦ లోలుండవాద్యుండ వీ
వాలోకింపంగ నిన్ను గొల్వకనుమో ♦ తైశ్వర్యముల్ గల్లునా
సాలోక్యాది చతుర్విధప్రభల భా ♦ స్వస్మక్తిదానప్రదా
శ్రీలావణ్యవపుః ప్రకాశసుగుణ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 15

శా॥ శేషేలందరు డెందముల్నిలిపియో ♦ జింపంగ నీరూపున
వ్యాజప్రాధినిగానుపించునట సూ ♦ క్షాకార తేజంబుగా
రాజద్భక్తమునోని కేతనశృంగ ♦ రక్షించు ముర్ధ్విక సదా
సౌజన్యాకర! దేవదేవ! గుణ భా ♦ సద్విశ్వకర్మప్రభో. 16

మ॥ వరసాహస్రముఖుండవై నపురుష ♦ ప్రావీణ్యరూపుండ! సు
స్థిరతనోమున శూలినిన్బుజములన్ ♦ శ్రీనాథు నీయూరులన్
బరమేష్ఠిన్బదయుగ్మమందు మఖపు ♦ న్బాటించి పుట్టించితో
పరమేశ్వర్యయోగనాథ! హర! దేవా! విశ్వకర్మప్రభో.

మ॥ లలితాత్మన్సరసీరుహాహితుని లీ ♦ లగ్నన్నుల్ సూర్యును
జ్వలతంబొద్దను గంధవాహునిశిర ♦ స్థానంబునందంబరం
బలఘుప్రజ్ఞః బదంబులందనని క ♦ ర్ణావిర్భవంబాశలున్
జెలగన్బుట్టగజేసి నట్టివిభవ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 18

శా॥ గోరీజానిధరాసురోత్తముడుకంజా తాత్ముడురాజుగా
నీరేజాసనుడూరుజాఖ్యుడసగా ♦ నేర్పొప్పగానంఘ్రిజా
కారుండింద్రుడనంగజేసితివిరా ♦ కాబ్జాబ్జవారాభసం
స్మేరాస్మాంబుజ! దీనరక్షణగుణ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 19

శా॥ సద్యోజాతముఖాబ్జ మందుశివ భా ♦ స్వత్సేదతత్త్వంబున
ద్విద్యాఖండలవామదేవ సుముఖా ♦ విర్భావసాదాఖ్యయన్

ప్రోద్యత్తురుషాననస్థలమునన్ ♦ మూర్ఖోరుసాదాఖ్యసి
హృద్యత్త్వములుద్యవించెగదసు ♦ శ్రీశ్వకర్మప్రభో. 20

మ॥ లలితా ఘోరముఖాంబుజాతమున లీ ♦ ల న్గర్తుసాదా
ఖ్యయున్

జ్వలతేశాన్యముఖారవిందమునభా ♦ స్వత్కర్మసాదా
ఖ్యయున్

గల్గుగణజేసితివశక్యతత్త్వముల వేగణ తావకాన్యములన్
ఖానంహారముభావన ప్రబల రం ♦ గద్విశ్వకర్మప్రభో. 21

మ॥ పరవంచాక్షరితావకప్రబల ది ♦ వ్యాంగోపయంబెన్నగా
నరయన్ గీతనయుండు త్వష్ట భవదీ ♦ యాభూమ సాద్య
శ్వమిం

పరయన్ రెండవ వేదమును గలదీ ♦ యర్థము సిద్ధముగా
సరనప్రాధిమ్యమువారలకుభా ♦ స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 22

శా॥ వేదాంగంబులునీముఖాంబుజమున ♦ నిష్క్రమై ప్రకృత
దేవదాంగంబులునా మనుప్రభృతులున్ ♦ విస్మయితదాభ్యా
నకుల్

నాదాతీతము వాదరూపకము తె ♦ న్ననీ వె నర్వాత్మను
శ్రీదాలోకగణైక సృష్టివిభవ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 23

మ॥ ఇరువైయేను సుతత్త్వముల్ లలిత ల ♦ క్షీణాదివాగీశ్వర
స్ఫురదంభోరుహ సుభవాద్యమగు ♦ స్తోకస్థితినావకో
త్తరులంచుప్పురుషైకసూక్తమున వేదంబును సిద్ధాంతమై
బరగణసర్వచరాచరాత్ముడవు డే॥వా॥ విశ్వకర్మప్రభో. 24

శా॥ లోకానీకములెల్ల కందుకములై ♦ లోకేశముభ్యామరు
 ల్నీకున్భృత్యగణంబులైశ్చతురు సా ♦ నిధ్యంబులై గొల్వన
 స్తోకక్రీడవహించు బహ్మము నుహా ♦ సూత్రాత్మవీవెన్నఁగా
 కామాహ్వాదవనాఁలొక్కటివి గం ♦ గద్విశ్వకర్మప్రభో. 25

శా॥ నానానావరజంబు ప్రకరముల్ ♦ నారాయణాద్యామరుల్
 జ్ఞానానఁకుడవై చ సీతనుపుష్కా ♦ గాఢంబుగాఁ బుట్టఁగా
 ధ్యానింపంబునింపనహామగుబ్ర ♦ హ్మాంబీవెలోకంబునన్
 సేనాని ప్రముఖార్చితైకవిధవ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 26

మ॥ సుగులందైత్యుల యతుకిన్నరహరి ♦ స్తోమంబుమర్త్యాళినిన్
 ధరణీధృత్తతి కాననావళులన ♦ ద్యానీకముకా కాస్యపీ
 వరకీల్యంబుసమస్త పుష్కరసుహా ♦ ప్రావీణ్యభూతాళివి
 స్తరనంబుద్ధినొనర్చి నంహరముభా ♦ స్వతీర్తిగావించును
 స్థిరతేజోమయ! నిర్వికార! సుగుణ! శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో 27

మ॥ భవదాధీనముగాని వస్తుతతులీ ♦ బ్రహ్మాండ మందెన్నఁగా
 నవిశేషంబిక లేదు లేదువిభవ ♦ స్వాతంత్ర్య శీలుండవీ
 వవలీలం సకలంబానరువుక్కచా ♦ యాదరిపతేసాహియో
 భవరోగైకభిషగ్వరుండవిలభా ♦ స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 28

మ॥ భవదీయాత్మజుడైనయామసువుదాఁ ప్రాగ్భాగమందుండినం
 భవమొందించె చతుర్దైకమనున ♦ ద్వారంబు లోకావన
 ప్రవరుల్వారలు సర్వలోకముల నం ♦ భావించి పాలించిరు
 త్సవమొప్పుకా జగవాదిదేవగుణభాసద్విశ్వకర్మప్రభో. 29

మ॥ స్ఫురితుండైన మయుండు కన్యపురిదాఁ • బుట్టించిత
ద్విర్యమం

దురు దేవాసుర నైన తేయా భుజగ • వ్యోమగాటనా నేకదు
స్తరజంతువజముద్భవింపఁగనుభా • స్వచ్ఛక్తిఁగాఁపించె సు
స్థిరుఁడాధీరుఁడుదారుఁడార్యమఁజిను • శ్రీవిశ్వకర్మప్రభాఁ. 30

మ॥ పరగణరాక్షససన్మయున్మయుడుభా • స్వచ్ఛక్తిఁబుట్టించి
చియా

వరశక్త్యాత్ముసుగారిఁ జేసికొనెఁగా • భవ్యాత్మునించేసినా
డరయన్మక్తియుతుండు నీసుతుఁడుభా • స్వతీర్తికాం
తాహిత

స్థిరుఁడార్యాగణి దేవవందీతుఁడుసు • శ్రీవిశ్వకర్మప్రభాఁ. 31
మ॥ అరయన్వేడ్కమయుండు విశ్వమయ ను • ద్వచ్ఛక్తిఁ
బుట్టించియా

సరసున్ నిర్జర దేశికత్వమునకు • న్నాథించి కీర్తిప్రభా
కరుఁడైవిఁచె తదీయమైననుహిమా • గాఢంబగమ్యంబుదు
స్తర శేషోనిధి భక్తరక్షణసభా • స్వద్విశ్వకర్మప్రభాఁ. 32

మ॥ నిజపుత్రమణి న దళాసుక్ష్మకొనఁగె • ధీరుండు త్రైపట్టణ
స్థుజనబేపుగఁజేసి వానికెనఁగాఁ • జాతింప నెరన్ములున్
రజనీనాథ యశోవిలాసుఁడు సుర • శ్రేష్ఠుండుచర్చింపఁగా
వృజినారణ్యకుతానుఁడా మయుడుసు • శ్రీవిశ్వకర్మప్రభాఁ. 33

మ॥ భవదీయా త్తేజఃకౌమయంపవిభవ • ప్రావీణ్యశక్త్యాత్ముఁడి
భువితేజోనిధి సర్వవిద్యలకు సం • పూర్ణుండు ధర్మావనీ

ధవుకాసంసదనిచ్చె తన్నహిమలుం ♦ దర్శింపగా శక్యమా
స్థిరభద్రాత్తుడుదార వర్తనుడును ♦ శ్రీవిశ్వేశ్వరార్చనభో. 34

మ॥ అరయ స్వప్తమ హిమాత్తమాంశమున ♦ బ్రహ్మల్ బుట్టి
రుద్యన్నవో

త్కర సంఖ్యన్బదకొండ చూపములచే ♦ తక్ బుట్టిరారుదులున్
శిరముల్ మూడునుగల్గి తేజరిలుచున్ ♦ శ్రీవిశ్వేశ్వరార్చనభో
సరవిన్ బుట్టినవానికిన్ త్రిదశ భా ♦ స్వద్వివ్యపారోహిత
స్థిరునింజే సెమహాగ్రగణ్యుడరయన్ ♦ శ్రీవిశ్వేశ్వరార్చనభో. 35

మ॥ స్వరశాస్త్రంబులుపంచపక్షి యనుభా ♦ స్వత్పక్షతిధ్యాదులున్
వరవారంబులు భాస్కరాదిగ్రహముల్ ♦ వర్ణింపతిన్నండలో
త్కరముల్ వాహములాదిస్పృష్టివరుసన్ ♦ గావించెనీపుత్రుడొ
కరుణావారిధి త్వష్టామహాదిరం ♦ గద్విశ్వేశ్వరార్చనభో. 36

మ॥ లలితోత్కృష్టుడుత్వష్టనామహాదిలీ ♦ లాకారుడిలోకిముల్
కలితానుగ్రహ దృష్టినేర్పరచివే ♦ గన్ధారుణీస్థరారక్షకై
కులశైలంబులు శేషునిస్పందివరున్ ♦ గూర్తాఖ్యునిజ్ఞేసి భూ
సరసీజాక్షికి సంతసంబొసఁగెభా ♦ స్వద్విశ్వేశ్వరార్చనభో. 37

మ॥ శిలిప్రిబ్రహ్మానిజాంశ మప్తవసువుల్ ♦ చిత్రంబుగా బుట్టిరా
శిలిప్రిబ్రహ్మ విశేషన స్తహిమలున్ ♦ జర్చింప శక్యంబెన
ల్లలితానుగ్రహ శాలి నీసుతుడులీ ♦ లాకారరాకావనో
జ్వలచారిత్ర పవిత్రభూదిగుణభా ♦ స్వద్విశ్వేశ్వరార్చనభో. 38

శా॥ రామోగ్వీపతి సేతుబంధనమునన్ ♦ బ్రాశస్యశైలాటన
స్తోమంబెన్న నసంఖ్యలుండగమనన్ ♦ సూత్రజ్ఞుడొతావకో

ద్దామాంశోద్భవ నీలుచేవనధిబం ♦ ధంబయ్యె చిత్రంబునీ
సామర్థ్యసితి లోక దేశికవిభా ♦ స్వద్విశ్వక ర్మప్రభా. 39

శా॥ దైవజ్ఞాఖ్యుఁడుదారతేజఁడు గుణా ♦ ధృతుఁడు నిర్మించెస
ద్భావంబొప్పగద్వాదశార్కులజగ ♦ ద్రక్షార్థమునసత్కుపా
ప్రావీణ్యాంబుధి వానిచర్యలుగణెం ♦ పక్షకన్యనూయేరికి
భావింపంగను నాత్మఁడార్యమశేభా ♦ స్వద్విశ్వక ర్మప్రభా. 40

శా॥ కాలాంభోధరవాహుఁడామనువురం ♦ గత్త్వప్రకాసీలమా
లీలాంభోదమునామయాఖ్యునకుహా ♦ లిక్తదోణ మేఘంబును
శ్రీనిల్విల్పికి కుంభమేఘమును నూ ♦ రిశ్లేష్మదైవజ్ఞమన్
గేలికావాయుఘనాబు వాహనములై ♦ కీర్తింపగాస్వేచ్ఛచే
నేలోకంబును సంచరించిసురదై ♦ త్యేంద్రదాళికిఁగోరికల్
వాలాయంబునొసంగిలోక్రితురొగిదే ♦ వా!విశ్వకర్మప్రభా. 41

మ॥ మనుపేకాక్షరమంత్రమున్ మయుడుప్రే ♦ మన్ వేచతుర్వర్ణస
ద్భునమంత్రాబును పంచవర్ణములచే ♦ తన్ వెల్లుమంత్రబుస
ద్గుణుఁడౌత్వప్రయుశిల్పినాధకునికే ♦ ష్కోణివెసన్వట్టనం
ఖ్యనువర్ణింబులుగల్గుమంత్రమునుద ♦ త్తాభిఖ్యుఁడప్రాక్షరన్
ఘనతన్ జప్యమిసర్వఁగాదగునురం ♦ గద్విశ్వకర్మప్రభా 42

మ॥ మనువన్బ్రహ్మకు నావరా మయునకు ♦ న్నాయాదిశక్తి
ఘనమొప్పంగను త్వప్రకిచ్చఁడును స ♦ త్కారుణ్యత
న్మితీన్
న్మిల్పికిన్

మునుగొన్జాన సుశక్తియున్నిరతమున్ ♦ బొల్పొందు

దై వజ్ఞుకున్

ఓనరున్సత్కియపంచశక్తులిపియా ♦ నో విశ్వకర్మప్రభో. 43

మ॥ మనుగోత్రంబగుసాన గావ్యాయముచే ♦ త్తాచక్రమం

దుద్యవం

బొనరగ్వింశతిమీదనైదునగుసంఖ్యోద్వృత్తిగోత్రంబులన్

జననంబై యభివృద్ధినొందె ధరణీ ♦ చక్రంబు రక్షింపఁగా

సనకాద్భర్చిత పాదపంకరుహభా ♦ స్వద్విశ్వకర్మప్రభో 44

మ॥ అరయన్సా సగముఖ్య గోత్రములయం ♦ దారూఢిగా

నొక్కటన్

పరగ్వింశతిమీదనైదు పరుసన్ ♦ భాసిల్లెగోత్రంబులా

సరణిన్నూటికిఁ బైనవింశతియునెం ♦ చన్నైదు గోత్రంబులై

వరవిఖ్యాతిపహించెవృద్ధియగుచున్ ♦ వాచున్సదావోజులన్

సరసాదారులు విశ్వభూసురులుభా ♦ స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 45

మ॥ పరగ్యాభాష వేదమందువరస ♦ త్పాతంబులున్నాడగా

పరుసన్వెల్లెడి వన్నమందునరయన్ ♦ ఓజోసిశబ్దంబువి

స్తరతస్పల్కునుసంధ్యయందమరుభా ♦ స్వద్వోజశబ్దార్థమిం

పరయన్దేవుడు విశ్వకర్మయనిసి ♦ త్యానందమైయుండెనా

కరణున్లొనరు మూర్ఖమానవులురం ♦ గద్విశ్వకర్మప్రభో. 46

మ॥ విరివి వేడ్కమను ప్రజాపతికి నా ♦ విర్భావమయ్యెన్ప్రభా

కరగోత్రంబులు పంచవింశతియురం ♦ గత్కిర్తినీరీతిఁగా

వరగోత్రంబులుజాతమై నెగడినీ ♦ పంశోద్భవుల్ భాతికిన్

బరమార్థంబుగరక్షఁజేతురొగిభా ♦ స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 47

మ॥ గురుఋక్సాఖియుసానగా హ్వయుల సద్గోత్రంబు సూ
త్రంబుదా
నురువిభ్యాతఋనాశ్వలాన్వయమున ♦ ద్యౌజాతసాంగత్య
ముల్

సరవిన్దలుమును ప్రవీణజులు నెం ♦ చన్దో హకారుల్పదా
ధరసస్యాదిసన్మృద్ధి సాధవముల ♦ త్యాసక్తిఁగావిపగాఁ
గరుణన్వేద్య-ననుజ్ఞఁజేసితివిరం ♦ గద్విశ్వకర్మప్రభో. 48

మ॥ హరిరూపుండు సనాతనైకవిదిత ♦ వ్యాపారగోత్రుండు సు
స్థిరుఁడున్ యాజుషవేది సర్వసుగుణశ్రీవామదేవాపుఁడా
సరసుండు నమ ముండువానివలనన్ ♦ సంభూతమైశ్రీఘమున్
వరనిర్మాణ మొకర్చి చాంపము ♦ న్వర్ధిల్లగాఁ జేతురిం
పరయన్ వారలు దారుకారులన దే॥వా!విశ్వకర్మప్రభో. 49

శా॥ సామామ్నా ముల ఘోరసత్ప్రవరమున్ ♦ చాతుర్ముఖా
కారము

ద్ధామా భూవన గోత్రమున్దలుగు నా ♦ త్వష్టాంశ సంభూతు
లీభూమిస్తామ్రసువర్ణపాత్రముఖర ♦ ప్రోల్లాసనిర్మాణమున్
బ్రేమన్ న్లాంస్యక కారులందురిలను ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 50

మ॥ స్ఫురితాధర్వః వేదిప్రత్న సమహా ♦ పుణ్యైకగోత్రుండుత
త్పురుషాపుండఁ పశిల్పితాతఘనులీ ♦ భూమిన్ సురాగారముల్
శరుసన్ సృష్టినొనర్చి గామముల భా ♦ స్వచ్ఛక్తి జేజేలుగా
స్థితనేతురు విశ్వకర్మజులిలన్ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 51

మ॥ సరవింభూరిసుపర్ణగోత్రమిలనీ • శాన్యాఖ్యుసాంగత్యమున్
స్ఫురితోంకారసుశాఖయన్ గలుగునం • పూర్ణుండుదైవజ్ఞుడా
వరవంశోద్భవులు ర్విరత్నఖచిత • స్వారస్య చామీకగో
త్కరభూషాదులొనర్తురిమ్మహినిరం • గద్విశ్వకర్మప్రభో. 52

మ॥ పరగన్ సానగగోత్రజాతులుమను • బ్రహ్మన్వయోదారులిం
వరయన్ కింశుక దండమున్ రజత ది • వ్వానందమాజందెముల్
తడిగాఁబూని వసంతవేళనుపవీ • త్రశేణి జేయందగున్
పరికంపన్లలితామృతవత్సరమునం • బ్రావీణ్య లైవారలీ
ధరనాచార్యులుకీర్తియుక్తులిల నా • ధావిశ్వకర్మప్రభో. 53

మ॥ గురుతేజైకననాత నాఖ్యవిలన • ద్దోత్రాబ్ధి నావిర్భవున్
సరవిన్బిప్పల దండమూనివెనభా • స్వత్పద్మసూత్రంబుతో
స్ఫురితైకాదశ వత్సరంబునను సం • తోషోపవీతంబుని
ద్ధరగీష్మర్తుపునందొనర్పదగు చం • ద్రాబ్జాబ్జకీర్తిప్రభా
కరులుశ్వాసరలు దారుకారులను రం • గద్విశ్వకర్మప్రభో. 54

మ॥ లలితత్వప్రజ్జలైన కంచరులులీ • లన్వేశగత్కాలమం
దలఘుప్రజ్ఞను హేమదుగ్ధజనితో • ద్యద్దండమున్ తామ్రము
జ్వలమాజంద్యములూని ద్వాదశసమ • ప్రావీణ్యకాలంబునం
దిలలోఁజేయఁగఁబోలు నాభువస • శ్రీగోత్రులీ కర్మముల్
జలజాతాంబక వాసవాదినుతభా • స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 55

మ॥ శిలిఃబ్రహ్మజ్జలైనకాన్యజుధులున్ శ్రేష్ఠంబుగావృష్టియున్
గలకాలంబు మట్టిదండము సమా • ఖ్యంగల్గియాజందెముల్
విలస త్తంతువుచేనొనర్చివదుగుల్ • విఖ్యాతిఁజేయందగున్

లలితప్రత్నస గోత్రజుష్ణవసమో • ల్లాసానుకాలంబునన్
బలభిత్పూజిత పాదపంకరుహభా • స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 56

శా॥ తారాధీశ్వరు కాలమందుభిదిరో • ద్వద్దండమున్ హేమవి
స్తాకోదారములైనజందెములుభా • స్వత్క్రీర్తిగాదాల్చియా
సారక్రీకరతక్షకాన్వయ సుప • ర్ణాభిఖ్య గోశ్రుల్లహ
చారుల్ పోడశవత్సరంబె పడు గొంట్ బుల్బుగళా శ్రీ శ్యామా
నారూఢిభువనావనప్రబల చ • ర్యావిశ్వకర్మ ప్రభో. 57

మ॥ మనువశోద్భవులైనవారలును హే • మారంభ కాలంబునం
ఘనకోణత్రిటంబు నేర్పరచిరం • గణ్డమున్ ద్రవ్యగా
జనునాభూమిని మంత్రవేద్యులు మహా • సామర్థ్యత్యుత్త
ముల్

సనకాద్యర్చితలోకసృష్టిగుణ భా • స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 58

మ॥ గుణవంతుల్కయ సత్కులీనులు చతు • ప్కోణంబులున్
ద్వప్తజుల్

ఘనతన్వర్తులగూఢముశిలిపిరం • గద్వంశ్యులున్ పట్టనం
శ్చినుకోణంబులుతక్షవంశభవుల • ప్తారూఢకోణంబులున్
దనరంగుండము లేర్పరించదగుచే • వా! విశ్వకర్మప్రభో. 59

మ॥ వరముగ్వేదమునామనువ్రథవులున్ • బాతంబులున్ నల్పగా
బరమూఢకంబుతదీయవంశజులు ని • ప్తాపుల్ నదాచారులి
ద్ధర రుదాక్షవిభూతినయ్యుతమః • ధర్మంబులుంబూనగా
సరవింజెల్లునటంచుల్కతివిభా • స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 60

మ॥ భువిలోనన్మయవంశజుల్ సుగుణసంభూతుల్యజుర్వేదమున్
 ధృవబుద్ధిజదువంగధర్మమగు ర • క్షిప్రావారుపుణ్యాత్మకుల్
 సవిశేషంబుగఁగీతిఁ శుభ్రఘ్ను లీ • శా!వారిచారిత్రిము
 ల్వరుసన్జిత్రిముదాత్తతేజులిలభా • స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 61

మ॥ సరవిన్దప్రకృలీను లీధరణిలో • సామశృతి న్భాతము
 ల్వరుసంజేయగబోలు వారలుయశఃప్రావీణ్యులాద్యుల్సదా
 పరమార్థాను భవైక వేత్తలుమహా • భక్తావనోదారసు
 స్థిరచారిత్రిజగత్సభుత్వలలిత • శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 62

మ॥ లలితాధర్వణవేదపాఠమునులీ • లన్జేయఁగాఁబోలును
 జ్వలశిల్పిప్రభవాత్కులీ ధరణిసా • త్కాత్కీర్తికాముల్ సదా
 కలుషధ్వంసకులార్యబంధువులుదీ • త్కామానులుద్యత్త్రపా
 కరులార్యావనలోకనిర్వహణకం • గద్విశ్వకర్మప్రభో. 64

మ॥ వరదైవజ్ఞకులప్రభూతులు మహా • వాంఛన్సదాభక్తిచే
 గురుగాయత్రిఁబలివఁగావలయునీ • క్షోణిన్ తదీయాన్వయు
 ల్సరసప్రాధిమయోగ్యనద్గుణగణ • స్వాతంత్ర్యచిత్తుల్కృపా
 కరస్మష్టిప్రభవైక కారణ శుభం • గావిశ్వకర్మప్రభో. 64

మ॥ కృతవేళస్మదిలోదలంచుటయును • ద్రేతన్వేనన్గాఁచఁగా
 క్షితిలోద్వాపర వేళ లేఖనమున • స్మష్టింతురుద్గతకలిం
 సతతంబుఁ గరసాధనంబుగదయు • ఘ్నజ్ఞాతకుల్ సేయువి
 శ్వతదేవాలయగేహగోపురమున • సద్భూషణాద్యుంచిత
 వ్రతతుల్ ఘరితరవ్రభావగుణభా • స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 65

మ॥ వరసూదంటను ప్రస్తరావయలచేఁ ♦ బ్రాకార నిర్మాణము
న్వరుసన్దేసిమహాప్రవీణముగనా ♦ ప్రాకారమందేవుఁగా
సరవిందావక వంశజాతులుమహా ♦ చాతుర్ముఖై ద్వాపర
స్థిరకాలంబున వాసమొందిరధరకా ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 66

మ॥ వరగాంధీర్యనమగ్రధైర్యముననా ♦ ప్రాకారమందుండఁగా
ధరలోనీ కలికాభద్రగిరి నా ♦ ధాధీశుఁడాభూమియు
సరణిగాంచినహించనేకదురమఃకా ♦ సల్పంగవేంచేసి సు
స్థిరసామర్థ్యములేక నోడిచనిర ♦ క్షీణవ్యాకులగుస్తుడై
పరమవ్యాధినినుండుకాలమునదే ♦ వా! విశ్వకర్మప్రభో. 67

శా॥ శ్రీమద్భద్రగిరీంద్రపుత్రిజనకున్ ♦ జేరంగ నేతత్కథకా
ప్రేమాజెప్పగనన్నబంపుమనిసం ♦ ప్రీత్యాజ్ఞయున్బొంఱియా
భామారత్న యుగోందరంగనలహో ♦ బైనంబునై లేచియు
ద్దామప్రాప్తిమకోటకుకా వెలుపలకా ♦ దారుండిరుద్యన్మనః
కామోద్రేకసువీక్షణావళులరం ♦ గద్విశ్వకర్మప్రభో. 68

శా॥ ఏతత్సుందరులచ్చటన్నిటావఁగా ♦ నీ వంశవిస్తార వి
ఖ్యాతబ్రహ్మలలోనకొందఱు వయః ♦ కాలార్హులవ్వేళనం
ప్రీతిన్దాంచియుఁ దన్మత్తులైలిసి కోఁక్కల్లల్లినయోగముల్
భాతికనల్పిరి కొంతకాలమిల దే ♦ వా! విశ్వకర్మప్రభో 69

శా॥ ఏతద్భామలలోన రాజసుతయం ♦ దిచ్చానురాగంబుచేఁ
ప్రీతికా శేఖరపూరుషుండొకడుకో ♦ క్కెల్ దీరనంపర్మముకా
ఖ్యాతికా సల్పుచునుండన తరుణికికా ♦ గల్గెనుతద్వంద్వముకా
చేతాధీశ్వర లొకనృప్తి విభవ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 70

శా॥ కాలంబీగతిగాజనన్బిదవః తః త్కాంతుండు సిద్ధింప నా
బాలాబ్జాననతంద్రీకిణ్ బిరుముసం • పాదించుచిత్తంబుచే
నాలోకించియు కోటబుట్టుననల • వ్యాప్తం బడేయంచునా
భీలాలాపములాడె గుండెలదరికా • వే! విశ్వకర్మప్రభో. 71

మ॥ అరయంగాచిటుబల్కునాపురుషుడు • వ్యత్సుప్తిమత్తాత్ముడై
పరిగన్నారిక నామమైన కసవే • షధ్యంబుగా వచ్చెనం
చురువాశ్యంబువచింప తెత్తునతియా • యోగంబు వేగాంచిత
త్కరణుల్ తంద్రీకిణ్బిదః జేసెగదరం • గద్విశ్వకర్మప్రభో. 72

మ॥ పరగణదత్సతి వ్యాభిచారపురుషుణ్ • జాటుంచియాలింగన
స్ఫురదాలాపములం భ్రమింపగనుదా • భూషించిలాలించెనా
తిరువారణ వేసకోటకత్తెలకుఁ జి • తాపాయముగల్గనా
నరసుల్ గుంపులుగూడి రచ్చటనుభా • న్విశ్వకర్మ
ప్రభో. 73

మ॥ శతమున్వింశతి పంచకంబగుమహా • నద్గోత్రజుల్ తావక
వ్రతివశోద్భవులచ్చట న్విదలిభా • న్విచ్చక్తి కాంచిపురం
బళిరక్తి వేసఁజేరియావలను త • త్కామాక్షి కాళీకృపా
యత్తులై వేగసమస్తదేశములలో • వ్యాపించిరుద్యద్గతి
క్షితిలో కాపురముండి రుత్సవమున • శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 74

శా॥ శ్రీమద్భద్రగిరీశ పుత్రికనిధా • తిన్నీదు వంశస్థుల
ధీమంత్రోగ్రరతి ప్రభావమునర • క్తిన్బుత్రయుగ్మంబున
త్రేమణ్బుట్టియు వర్ణసంకరులన • విఖ్యాతులైయెప్పుడీ

భూమి తావకపంశజాతులకు ని ♦ రోదంబుఁజేకూర్చియీ
సీనుఁజేతుగుమప్టవర్తనలును ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో.

మ॥ కరిణీకంబులుపంచకర్మములువే ♦ గగగర్మపట్కంబులు
ధరలోఁజేయుచు తావకాత్మజులును ♦ తాహనురాగాత్తులై
సరసుల్పస్తి నొనర్చుచున్సుగుణులై ♦ సత్కీర్తి కాంతా
హితో

క్కరులై వేడుకతోడనుండిరిలరం ♦ గద్విశ్వకర్మప్రభో. 76

మ॥ కలివేళకాధరత్వప్టపంశజులు రం ♦ గత్కీర్తికాంతాహితో
జ్వలనుశ్రీ రఘు వీర సేనతనయు ♦ లామధ్య లత్యుత్తము
లలసంహారులుగుదమూర్తియునుదీ ♦ తాభద్రసేనుండునా
ఫలసద్భిముడుధర్మసేనుఁడులస ♦ ద్విద్యాకరులూశిలోఁ
జెలువొకంచరులై వసించిరలఘు ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 77

శా॥ ఏతద్ధీకులు దర్పణంబులును సు ♦ శ్రీతామహేమాదివి
ఖ్యాతానంతసులోహ పాత్రముఖరం ♦ గద్వస్తువుల్పితమై
స్రీతికాజేయుచుఁ గాశికాపురవర ♦ శ్రీవీధితద్వికయో
ద్భాతికావాసమునొందియుండగను శుంభ చ్చంక రాచార్యస
చ్చాతుర్యం డనుదెంచెఁగాశికిని ♦ భాస్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 78

మ॥ అలకంచర్లు సృజించువస్తువులస ♦ త్యాశ్చర్యఁడెఁగాంచియా
యలఘు శ్రీకరశంక రార్యమణిచి ♦ తానందుఁడెవారితోఁ
బలికెంగంచిపురంబుమీరలుమహా ♦ ప్రావీణ్యతావచ్చినక
నిలసత్కీర్తి సమస్తవస్తుతతులకా ♦ వే యమ్మగాఁజేతునా
పలుకుల్ సత్యము వేగరమ్మనెనుభా ♦ స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 79

శా॥ హేమంబెత్తుకు నెత్తుగా గ్రయమునే నమ్మింతు నింపారమీ
సామాను ల్వరకంచి కేగుడనినన్ ♦ సంతోషతాత్పర్యులై
సామర్థ్యల్ భవదీయవంశజులునా ♦ చార్యాగ్రణేన్మన్ననల్
ప్రేమన్ జేసిక మండలంబునుమహా ♦ విఖ్యాతిగాదండమున్
కామాక్షీవర విగ్రహంబులిడె రం ♦ గద్విశ్వకర్మప్రభో. 80

శా॥ అంతన్ శంకరుడామహామహులన ♦ త్యాస క్రిదీవించివే
సంతోషంబున నేగెకంచరులుభా ♦ స్వదివ్యకాలంబునన్
జింతల్కాని సుదక్షిణాభిముఖులై ♦ శ్రీయుక్తులై పాతలున్
జెంతన్ పంచశతాఖ్యనంఖ్యగలసు ♦ శ్రీయుక్తమా పుష్పాధీ
మంతుల్కంచొనఁగూచిన్ రత్తరినిప్రేమన్ విశ్వకర్మప్రభో. 81

మ॥ అరయన్ వేగనశీలేకిమ్య వరిసా ♦ హానంబులు న్నాల్లువి
స్తరపాతాళు లనేకవాజితతిపై ♦ సంధించి నీవంశజ
స్థిరకీర్త్యాదిక రుద్రమూర్తివిపుల ♦ శ్రీరత్న హేమాన్వితో
త్కరమౌనందల మెక్కిసానుజులువే ♦ ట్కంగొల్వవాద్య
ధ్వనుల్
వరగన్ భృత్యసమేతుడై వెడలెలీ ♦ లన్ విశ్వకర్మప్రభో. 82

మ॥ అలకాశీపురవాసమున్ వదలి భ ♦ వ్యానందులై కంచరుల్
ఇలలోమధ్యనుగల్గుదెవములసంప్రీతాత్ములై గొల్చుచున్
లలిత శ్రీబెజవాడఁజేరి పిదపన్ ♦ లావణ్యమర్గాస్తవం
బులుగావించియు శ్రీగిరిన్ హరుశివున్ ♦ బూజించి కాత్యాయనీ
లలనంగొల్చియు కంచికేగిరటలీ ♦ లన్విశ్వకర్మప్రభో. 83

శా॥ ఆకాంచీపురికేగ శంకరయతీం ♦ ద్రాధీశుడు నవచ్చియ
స్తోత్రప్రీతినిగారవించి విడుదు ♦ ల్లోరంబుగానిచ్చితా
వీకనస్సురి చోళభూపతికినీ ♦ వృత్తాంతముజెప్పెను
శ్లోకుల్తావకవంశజుల్గుణవా ♦ సుల్విశ్వకర్మవభో, 84

మ॥ అరయన్ తద్ధరణీశుసమ్మతమున ♦ న్నచ్చోట ధేరాలును
స్థిరతంవేసి తదీయపాత్రముఖర ♦ శ్రీవస్తు జాలంబు వి
స్తరమాయంగడివేసి తత్త్వరమహా ♦ శక్తిజగన్మాతడు
స్తరకామాక్షిని గొల్చిరుత్సుకతభా ♦ సద్విశ్వకర్మవభో. 85

మ॥ వరచిత్రస్థితి నీదువంశభవభా ♦ న్నద్వస్తు సందోహముల్
పరగన్ సర్వజనాళి విశ్వసముగా ♦ వాంఛించి హేమంబు వి
స్తరతంరెట్టయొసంగివేగొనిరి సం ♦ తానద్రుమాభోజుల
స్థిరదానాత్ములు తావకాంశజులును ♦ శ్రీవిశ్వకర్మవభో. 86

మ॥ అరయన్ దర్పణమొక్క టేర్పరచిర ♦ త్యాశ్చర్యయో
గంబుగా

సరవిన్ రాత్రులు చంద్రకాంతి దివము ♦ ఛండాంశు కాం

సురుచిభ్రాజిత దర్పణం బిటులన ♦ స్తోక ప్రభావంబుచే

బరగన్ చోళధరాధినాథసుతయీ ♦ వాక్యంబులాలించిను
స్థిరతన్ దండీకిమొక్కియిట్లనియెను ♦ శ్రీవిశ్వకర్మవభో. 87

మ॥ పురిత్వస్తాన్వయసత్కృతోజ్వలమునై ♦ పొల్పొందు తద్ద
ర్పణం

బర లేకి త్తరివచ్చుమార్గమును వే ♦ యంబోలు తద్వస్తువుం

వరహః తత్తుగనిచ్చి తేమ్మనుచు బా • స్వత్పుత్రయుంబల్కఁగా
పరిచారావళి కంతఁజెప్పి పనిచేన్ • బ్రాహ్మణ్య త్వద్వంశజో
త్కరులన్వేడగఁబోయిరంత నటరం • గద్విశ్వకర్మప్రభో. 88

మ॥ నృపుఁడల్లంపిన రుద్రమూర్తియపర • శ్రీకంఠఁడామోదుఁడై
విపులశ్రీయుతదర్శణంబుఁగొనియా • భృత్యాళియుంబానునా
నృపునింజేరగ నద్దముఁగొని సుత • శ్రీవీక్షణాథంబునా
నృపుడంతఃపురసీమకంపెగద సు • శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 89

మ॥ తరువాతం నృపుఁడాత్మలోకుటిలుఁడై • తద్దర్శనాథంబుగా
పరుషోక్తుబ్రచియించెనెట్లనిన మా • ప్రావీణ్యపట్టంబు నం
దురునితాజఁనఁజేసినాగుగద ని • శ్శోత్సాహులై దానికిన్
స్థిరసుంకంబిప్రుడిన్వగానలెనన్ • శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 90

శా॥ సుంకంబానృపుడిచ్చితోనడిగినన్ • మూలాభమావాక్యముల్
శంకల్కానివచింప ధర్మమె ధరన్ • సత్యంబు వధిల్లునే
నింకన్ సుంకమునీ కొసంగుదుమె మా • యిష్టాథమా

యద్ద మె

వంకన్నీవుహరింతువోయనుచు స • ద్యోగ్రాకృతిఁబల్కెసి
శ్శృంగంజోళునిజూచిరుద్రుఁడొగిభా • స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 91

మ॥ కలహంబెంతఁఘటించినన్ మనసులో • కొటిబృహ్మచూనినన్
జలజాతాసనుఁడెగుదెంచినను స • స్కృత్పాణముల్బొయినన్
ఇలలో సుంకమునీకొసంగమనధా • త్రీశుండుకొపాత్ముఁడై
వలికెన్ ఈనధలోనలోపముగనం • భాషించితెగానయూ

స్థలమున్బాటుముటంచుఁ జోళుడనె భా • స్వద్విశ్వకర్మ
వభో. 92

మ॥ తరువాతఁ వెసరుద్రమూర్తిఘనుడ • త్యాగూఢకోపంబుచే
దురముజ్జేయుదమంచుఁబల్కన్మృశుఁడున్ • దుర్వారకోపం
బుతో

సురుసైన్యంబులబంపన త్తరిమహా • గ్రావేశనారాయణ
స్థిరచక్రంబునతచ్చమూతతులశ • క్తిన్వంచరాజేంద్రుఁడా
నరణింగాంచిభయాత్ముఁడై పలికెభా • స్వద్విశ్వకర్మవభో. 93

మ॥ కడుకంబుల్లరిచక్రముఁబనువ నా • క్షోణీశుసైన్యంబులే
పడగఁదృంచినరాజభీతిని మహా • యానంబునంప్రాప్తమై
పుడమిఁవీరుమహాత్ములంచుఁచలముఁ • మోదంబుతోమానిదా
పొడగానంజనిరుద్రమూర్తిఁముఖులం • బూజించిసుంకంబునే
నడుగఁసత్యముగారితోడనియెదే • వా! విశ్వకర్మవభో. 94

శా॥ కామాక్షీమణితోడునేనడుగ సుం • కంబంచునిశ్శంకుఁడై
భూమీశుండువచించిదర్పణమున • మోదంబుతోనిచ్చియు
ద్దామప్రాధులతావకాంశజల స • స్మానించెవిఖ్యాతి సు
త్రామాద్యామరకోటిసన్నతచరి • త్రా! విశ్వకర్మవభో. 95

మ॥ వరకాంచీపురిలోన చోళన్మృశుచే • పాంచాననోద్భూతులున్
స్థిరపూజల్వెననొంది దిగ్విజయులై • క్షేమంబుగానంతటఁ
నరవిఁవారలభీష్ట భావవిధిచే • చాతుర్యులై సౌఖ్యులై
ధరణీఁగాపురముండి రుత్సవముచే • తన్విశ్వకర్మవభో. 96

మ॥ కరిణీకంబులు నీదువంశజులకున్ ♦ త్కాచక్రమందుండగా
 నరయన్గృతిమగోపరాజుకులరా♦మాఖ్యుండుసర్వంబునున్
 ధరణీనాథునిజేరియేడుఘడియ ♦ ల్దానంబుఁగా ముద్రికన్
 వరుసన్గోరియునీరసత్వముగభా ♦ స్వచ్ఛక్తి నీవంశ్యులన్
 విరసుండై విడిపించె కొంతధరణీన్ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 97

మ॥ కరిణీకంబులు కృష్ణరాయనృపుడీ ♦ త్కాపాలనుండౌతరిన్
 నరవిన్గృతిమగోపరాజుకులభా♦ స్వదాముఁడవృత్తులన్
 ధరణీన్గొంతహరించి యాసచివసం ♦ తానంబు కిప్పించెభా
 న్వరతేజోమయసద్గురూత్తముఁడదే♦వా!విశ్వకర్మప్రభో. 98

మ॥ కరిణీకంబులు గొన్ని దేశములకున్ ♦ గాపట్యరామాఖ్యుచే
 ధరణీన్భిన్నతనొందనంతటభవ ♦ త్సంతానులాద్యుల్సదా
 సరసుల్లోనఁముఖోడఖండములుభా♦ స్వత్రేజులైతొమ్మిదిన్
 బరిపాలించిరి పంచకర్మములభా ♦ స్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 99

మ॥ అరయన్ గ్రునొనర్చిజంతువులున♦ వ్యానందమై వృద్ధిచే
 బరగన్సస్యచయంబుపూర్ణముగ బె౦♦ షన్గారణంబూనిరి
 ధరణీన్దావకపుత్రులుత్తములుచిం ♦ తారత్నసాదృశ్యసు
 స్థిరదానాధికచిత్తులార్యులిలలో ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 100

మ॥ సరవిన్గ్రులొనర్చివాటివలనన్ ♦ సస్యాదులున్వృద్ధిఁగా
 బరగన్మానవముఖ్యజంతువులు స౦♦ పారంగజీవించుట
 య్సరహావ్యాధన్ములై చెలంగనిటు నీ♦ క్షోణీన్భవత్పుత్రకు
 ల్పరిపాలింపఁగ దేవవిప్రులగుచున్ ♦ భాసిల్లఁగాఁజేసినా
 వరయన్లోహసుకర్ములేపురనుదే ♦ వావిశ్వకర్మప్రభో. 101

మ॥ కదురులేసి నమ స్తమానవులకున్ ♦ త్కాచక్రమందోపుగా
విదితప్రాభవమానరక్షణకునై ♦ విఖ్యాతినద్యస్త్రము
ల్పదయన్ సృష్టి నొసంగి బ్రతురిలన్ ♦ నద్వంశజుల్బామిలో
పరమాత్మాపరమేశనద్గురుడ భాగ్యద్విశ్వకర్మప్రభో, 102

మ॥ వరశిష్టంబులొనర్చివానివలనన్ ♦ బాహుబలోద్దాములై
ధరణీనాథులుసంగరంబులమదో ♦ ద్దామారులంద్యంచెదు
స్తరరాజ్యంబువశంబునొనటుల చిం ♦ తన్బాపిరుర్వీస్థలిన్
పరమాత్మాభవదీయవంశజులుదే॥వా! విశ్వకర్మప్రభో. 103

మ॥ ధరలోహైదర బాదలొనమును చిం ♦ తారత్నసాదృశ్య స
త్పురుషుల్తావకవంశజాతకులుసం ♦ తోషించి సన్మర్తిభన్
వరరాజోచిత బాధతాతకలగుచుం ♦ బాదంబులంబట్టి వి
స్తరణోచ్చిష్టసుభోజ్యనీయులగువై ♦ శ్యాళిన్ గృహన్నల్వరన్
గరుణన్ బ్రాణమునిల్పిగాంచిరిలరం ♦ గద్విశ్వకర్మప్రభో. 104

మ॥ పదియున్ రెండును నాల్గునెదుశతముల్ ♦ భావింపఁగానిష్టము
ల్పదయన్ వైశ్యులకిచ్చి దండుగనుభా ♦ స్వతీర్తిగామా
న్పినిం

పుడలిర్పంగను సేమమున్లని కృప ♦ న్బోషింతురెలవ్వుడా
పదలేకుండగ నీదువంశజులు దే॥ వా! విశ్వకర్మప్రభో. 105

మ॥ సరసాగ్రేసరులర్థిపోషకులుభా ♦ స్వతీర్తికాముల్బుభా
కరులీభూమినిగల్గుతావకకుల ♦ భ్యాతైకయావన్మహా
పురుషాశిన్లగుణంబు రాశివగుమన్బోషించుముద్యత్తృప్
న్పిరులెల్లవ్వుడొసంగి సద్గుణగణ ♦ శ్రీవిశ్వకర్మప్రభో. 106

మ॥ అరయన్మంగళమాశ్రితావనగణ ♦ వ్యాపారికిన్నిర్జరో
 త్కరరక్షాయతచిత్తశీలికిని భ ♦ క్తానందచారిత్రవి
 స్తరకళ్యాణగుణాగ్రగణ్యునకురా ♦ జన్మూర్తికిస్మికు నా
 కరమానిత్తరిమంగళంబగును దే॥వా! విశ్వకర్మప్రభో. 107

శా॥ భారద్వాజమునీంద్రగోత్రజుడనా ♦ పస్తంభసూత్రుండ నిం
 పారన్బండరు వల్లెవంశజుడదే ♦ వాధీశ కాళీకృపా
 సారోదార కవీంద్రుడన్జగతి ను ♦ మృద్వంమానుత్త్వమున్
 సారశీశతకంబొనర్చితిని భా ♦ న్వద్విశ్వకర్మప్రభో. 108

కం వరరామకృష్ణసుక విని
 విరచించితిశతమువద్య ♦ వివరంబులునే
 ధరనాచంద్రార్కముగాఁ
 బరగన్వరవిశ్వకర్మ ♦ పరివృథవర్యా.

28

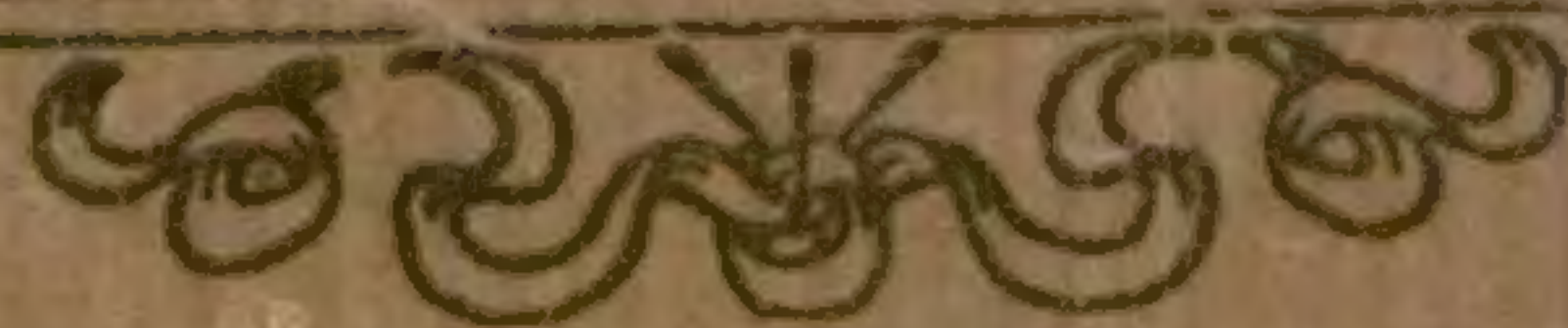
1

REH04B316

26

రజత ప్రేమ, తెనాలి.

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	KEH0113316
పుస్తకం పేరు	ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ
తారీఖు	4-10-2023
ముందు అట్ట	75
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	75
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
ఖాళీ పేజీలు	4, 11, 22, 25
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Mounika
పేజీలు విడదీసినది	Mounika
స్కాన్ చేసినది	Anuradha
పరీక్ష చేసినది	mounika
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యనివి	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	good